

Analogi

1
2005

TAMPEREEN, TURUN JA HÄMEENLINNAN ORTODOKSISET SEURAKUNNAT / 4.2.2005

Tässä numerossa:

- 5-7 Ajankohtaisia ongelmia ja vastineita
- 8 Andreas Kreetalaisen suuri katumuskanoni
- 9 Kymmenen vuotta romanialaisia jumalanpalveluksia
- 10 Idänsuhteiden vaaran vuodet
- 24 Armo sielun muuttaa
- 27 Kysymyksiä ja vastauksia

Pietarin lastenkodin
"suklaasilmä", s. 23

Tytöt
askartelivat
hevostaulun, s. 20

Keskittämisen perusteille kritiikkiä

Paikallisen taloudenhoidon vastuu tehokkainta

Kirkollishallituksen asettama seurakuntien jäsenrekisterin ja taloushallinnon keskitetyn hoidon edellytyksiä, vaihtoehtoja ja periaatteita käsitellyt työryhmä ehdotti viime kesäkuussa julkistetussa mietinnössään, että kaikkien seurakuntien talous- ja jäsenrekisteritoiminnot keskitettäisiin tulevaisuudessa yhteen paikkaan. Hämeenlinnalainen **Yrjö Korhonen** – entisenä hallinto-oikeuden tuomarina ja verojuristina – ei kuitenkaan pidä suunnitelmaa kaikilta osiltaan perusteltuna.

Työryhmä esitti, että Kuopioon perustettaisiin ortodoksisen kirkon palvelutoimisto, jossa hoidettaisiin keskitetysti kaikkien seurakuntien jäsenrekisteri-, kirjanpito- ja palkanmaksutehtävät. Palvelutoimiston kustannukset voitaisiin kattaa seurakunnilta perittävillä maksuilla, jotka määrättäisiin seurakunnan jäsenmäärän tai laskujen tositemäärän mukaisessa suhteessa.

Veroasioiden asiantuntija

Talousasiat tarkkaan tunteva Korhonen kuvailee itseään kirkon jäsenenä "laiskaksi aktiiviseurakuntalaiseksi", mikä kuvanee hyvin verojuristin huumoria. Talousmiehenä hän hoitaa

tottuneesti Hämeenlinnan seurakunnan sijoituksia. Myös seurakunnan hallintoelimissä ja budjetin valmistelussa hän on ollut mukana useamman vuoden. Takavuosien rakennusprojekteja, jossa seurakunta rakennutti jopa

Jatkuu sivulla 4

Avauksia itään ja länteen

V ähäinen seurakuntalehtemme on saanut huomiota ympäri maata ja kai ulkomaita myöten edellisen lehden pääkirjoituksen vuoksi. Kirjoituksessa arvioitiin Tampereen venäläisiin palveluksiin kietoutuvaa kirkkopolitiikkaa. Tässä lehdessä julkaistaan pääkirjoitukselle kolme vastinetta: **metropoliitta Johanneksen**, venäläisen seurakunnan rovastin **Orest Tchervinskij**'n ja projektipäällikkö **Jyrki Härkösen** mielipiteet.

Tähän mennessä viimeisimmän sanan asiasta on lausunut **arkkipiispa Leo**. Aamun Koittoon (1/05) haastatellun arkkipiispan mukaan kirkkomme haluaa pitää yllä "avoimia ja myönteisiä suhteita Moskovan patriarkaattiin." Arkkipiispa kertoo, että Konstantinopoli on "tietoinen tilanteestamme ja näistä koeluonteisesti toimitetuista" palveluksista. Hän sanoo lähtevänsä siitä, että "Venäjän kirkko lupauksensa mukaan kunnioittaa meidän autonomista ja kanonista kirkkoamme ja sen toiminta-alueetta." Hän lisää, että asiaan liittyviä kysymyksiä pohditaan seuraavassa piispainkokouksessa. Tähän samaan lopputulemaan päädyttiin myös **metropoliitta Ambrosiuksen** ja Tampereen seurakunnan neuvoston yhteisessä palaverissa teofaniajuhlan aikaan.

Se mikä arkkipiispan haastattelusta Aamun Koitossa jäi puuttumaan, on se tapa, jolla ekumeeninen **patriarkka Bartolomeos** ongelmaan itse asiassa suhtautui ja mikä on nähtävissä metropoliitta Johanneksen viestistä. Konstantinopolin terveiset ovat karua luettavaa ja tarkoittavat käytännössä, että piispainkokouksemme on vaikean sovitteluyrityksen edessä: yhä lisääntyvä venäläisortodoksien määrä tulisi pian saada kotoutetuksi suomalaisen ortodoksisuuteemme, muutoin tuloksena on todellisesti kahden ortodoksisen kirkon muodostuminen maahamme. Voi olla, että etsikonaika tässä suhteessa on jo menetetty, mutta sen edessä ei pidä kuitenkaan lannistua. Sikäli kuin vain on mahdollista, venäläisen ortodoksisuuden edustajiin pitäisi mielestäni avata aivan uudella tapaa keskusteluyhteydet ja pyrkiä aivan konkreettiseen yhteistyöhön heidän kanssaan. Seurakuntien seutukunnallista yhteistyötä uskonnollisen ja kulttuurisen elämän alueella tulisi siksi merkittävästi syventää.

Analogiin liittyen tähän mennessä käyty ulkopoliittinen keskustelu on mielestäni avannut ainakin kolme tarkastelukulmaa Suomen ja Venäjän kirkon suhteisiin. Yksi on perinteinen, kanonien arvovaltaa ja patriarkaattien suhteiden pysyvyyttä korostava linja. Toinen tässä lehdessä esitetty on venäläisen seurakunnan näkemys, jossa korostetaan ruohonjuuritason kysymyksiä, sielunhoidollisia lähtökohtia ja jossa patriarkaattien keskinäinen politikointi suljetaan mieluusti kaiken ulkopuolelle, koska sillä ei katsota olevan mitään todellisia vaikutuksia seurakuntien arjen kysymyksiin. Käsitteisenä mukaan tämä ei kylläkään pidä paikkaansa, mistä selvänä esimerkkinä on *Serafim Sarovilaisen seurakunnan* perustamisluvun saaminen Tampereen alueelle. Meidän on kai turha kuvitella, etteikö Moskova olisi tiennyt lupaa myöntäessään, mihin tilanteisiin ja kirkollisiin ongelmiin epäkanoninen lupakäytäntö johtaa kyseisellä alueella. Moskovan patriarkaatin aktivoituminen ja venäläisten ortodoksien sielunhoito Tampereella eivät näytä olevan kovinkaan etäällä toisistaan.

Kolmas, liberaalimpi linja tulee esiin projektipäällikkö Härkösen kommentissa. Hän toteaa minun olleen oikeassa, kun arvelin kirkkomme ulkosuhteiden linjausten muuttuneen, tosin aivan eri näkökulmasta. Hän kirjoittaa: "Arkkipiispa Johanneksen aikana niitä ei ollut. Leon myötä ne ovat taas olemassa." Arkkipiispa Johanneksen osuudesta olen Härköseen nähden jokseenkin päinvastaista mieltä. Härkösen mielipiteellä on paljon yhtymäkohtia rovasti Tchervinskij'n näkemyksen kanssa. Arvostan sitä työtä, jota kirkossamme tehtiin Viron apostolisen ortodoksisen kirkon hyväksi ja suhteidemme lujittamiseksi Konstantinopoliin. Tätä peruslinjaa kunnioittaen olisi uudet avaukset itään ja länteen yritettävä nyt luoda sellaisiksi, että niillä on koko kirkkokuntamme tuki takanaan.

Kari M. Röntilä

- 1 Keskittämisen perusteille kritiikkiä
Kari M. Röntilä
- 2 Pääkirjoitus, Avauksia itään ja länteen
Kari M. Röntilä
- 3 Kirkkokalenteri
- 3 Sallikaa lasten tulla
Metropoliitta Ambrosius
- 5 Ajankohtaisia ongelmia
Metropoliitta Johannes
- 5 Euroopan naisfoorumi koolla Saksassa
Riitta Röntilä
- 6 Vastine pääkirjoitukseen
Rovasti Orest Tchervinskij
- 7 Itä ja länsi kohtaavat Tampereella
Jyrki Härkönen
- 8 Andreas Kreetalaisen suuri katumuskanoni virittää paaston henkeen
Isä Markus Aroma
- 9 Kymmenen vuotta romanialaisia jumalanpalveluksia
Isä Ion Durac
- 10 Vaaran vuodet – ajatuksia ja tunnelmia
Isä Gaius Sahlberg
- 12 Kärsimystä ja surua ei voi ymmärtää
Kirkkoherra Risto Lintu
- 13-16 **TAMPERE**
- 16 Taivasten valtakunta on tullut lähelle
Kirkkoherra Petri Ratilainen
- 17-19 **TURKU**
- 20 Oikea puheen lahja
Kirkkoherra Markus Aroma
- 20 Lasten talvileirillä
Leena Honkamäki
- 21-23 **HÄMEENLINNA**
- 23 Joululahjoja Pietarin lapsille
Mikko Junes
- 24 Armo sielun muuttaa
Rovasti Iivo Suvanto
- 25 Korvakuuloita. Arkea ja juhlaa
Timo Ruottinen
- 26 Luostaripalsta
Igumenia Marina
- 27 Kysymyksiä ja vastauksia. Osa IV
Isä Heikki Honkamäki
- 28 Paastokeräys Serbiaan
- 28 Kuinka lujittaa uskoaan?
Piispa Aleksander (Mileant)
Venäjäksi, toim. **isä Heikki Honkamäki**

LA 5.2. Laskiaisviikon lauantai.

RADIO: aamuhartaus, lehtori Pekka Metso, Joensuu.

SU 6.2. Sovintosunnuntai.

RADIO: Sovintosunnuntain ehtoopalvelus klo 18.00-18.45, Espoo (Tapiola) Pyhän Herman Alaskalaisen kirkko.

MA 7.2. Puhdas maanantai.

Suuren paaston alku.

KE 9.2. Herran temppeliin tuomisen päättäjäisjuhla.

RADIO: Andreas Kreetalaisen katumuskanoni klo 18.00-18.45, Lappeenranta, Jumalansynnyttäjän suojeluksen kirkko.

SU 13.2. Ortodoksisuuden sunnuntai.

RADIO: Liturgia klo 11-12, Jyväskylä, Kristuksen ylösnousemisen kirkko.

TI 15.2. **RADIO:** iltahartaus, isä Markku

Salminen, Helsinki

LA 19.2. Vainajien muistelupäivä.

SU 20.2. P. Grigorios Palamaksen sunnuntai.

LA 26.2. Vainajien muistelupäivä.

RADIO: aamuhartaus, rovasti Olavi Matsi, Pielavesi

SU 27.2. Ristinkumartamisen sunnuntai.

RADIO: Liturgia klo 11-12, Joensuu, Ortodoksinen seminaari, Johannes Teologin kirkko.

LA 5.3. Vainajien muistelupäivä.

SU 6.3. Pt. Johannes Siinailaisen sunnuntai.

TO 10.3. Suuren katumuskanonin torstai.

LA 12.3. Akatistoksen lauantai.

Jumalansynnyttäjän juhla.

SU 13.3. Pt. Maria Egyptiläisen sunnuntai.

RADIO: Liturgia klo 11-12, Järvenpää, Jumalansynnyttäjän Kasanin ikonin kirkko.

TI 15.3. **RADIO:** iltahartaus, KP arkkipiispa

Leo, Kuopio

KE 16.3. **RADIO:** Ennen pyhitettyjen lahjojen

liturgia klo 18.00- 18.45, Lahti, Pyhän Kolminaisuuden kirkko.

LA 19.3. Lasaruksen lauantai.

RADIO: aamuhartaus, kirkkoherra Pentti Hakkarainen, Kajaani

● **Radion ortodoksiset aamuhartaudet joka kolmas lauantai Yle Radio 1 klo 6.15 ja 7.50.**

● **Radion ortodoksiset iltahartaudet joka kuukauden kolmas tiistai Yle Radio 1 klo 18.50.**

● **PISARA – ajatus uskosta: joka perjantai TV2 klo 18.30 ja uusinta vaihtuvina aikoina maanantaisin.**

Sallikaa lasten tulla

”Antakaa lasten tulla minun luokseni, älkää estäkö heitä. Heidän kaltaistensa on Jumalan valtakunta.” Jeesus otti lapset vakavasti. Hän puolusti ja rakasti heitä.

Tämä sama vastuullisuus ja kutsu äitinä ja isänä lapsista huolehtimiseen koskee vanhempia tänä päivänä. Elämäntehtävänä se on erityisen arvokasta ja ainutkertaista.

Ihminen joutuu käymään autokoulun 18-vuotiaana ennen kuin hän saa ajokortin. Pitäisikö avioliiton ja lapsenteonkin edellytyksenä vaatia jonkinlaista ”ajokorttia”?

Tämä on hyvä kysymys aikana, jolloin pienetkin lapset kärsivät suunnattomasti perheiden hajotessa tai muista syistä lapsien joutuessa olemaan paljon yksin.

Ongelmallista on myös lapsuuden laitostuminen. Lapsen hoitotehtäviä siirtyy vanhemmilta yhä enemmän perheen ulkopuolelle. Päivähoito, terveydenhoito ja harrastukset alkavat korostetusti olla ammatti-ihmisten käsissä.

Tällöin vaarana on se, että lapselta riistetään merkittävä osa hänen oikeudestaan lapsuuteen. Lapsen pitää saada rauhassa olla pieni, muista jatkuvasti riippuvainen, hoiava, rakkautta ja turvallisuutta kokeva.

Kuitenkin lapsuus on vaikuttavimpia elämänvaiheita koko ihmisen kannalta. Silloin ”mielen reppuun pakataan peruseväätkin koko elämää varten”, kirjoittaa viisaasti lastenpsykiatrian professori **Tuula Tamminen**. Hän jatkaa, että henkiset voimavarat, identiteetti ja itsetunto, oppimiskyky ja vuorovaikutustaidot muotoutuvat lapsuudessa.

Vakavia kysymyksiä jokaiselle meistä. Kuinka paljon tämän päivän suomalaisten ahdistuksesta, irrallisuudesta ja henkisestä hämmennyksestä vie meidät lapsen muistoihin isästä ja äidistä, jotka sodanjälkeisissä ankeissa oloissa puskiivat töitä, mutta joilla ei ollut aikaa tai ymmärrystä pitää meitä sylissä, jakaa tunteita, olla yhdessä. Sitä eivät TV, videot ja tietokonepelit voi korvata nytkään.

Kirkkomme puhuu perheestä ytimekkäästi ”*pienenä seurakuntana*”. Jakaminen ja rakkaus perheen kesken, yhteinen aika ja hiljentymisen kotialttarin äärellä on myös oleellisen tärkeää. Erityisesti sen tarve korostuu esimerkiksi yksinhuoltajaperheissä.

Kun vanhempien ja lasten kesellä on läsnä ”näkytön kolmas”, se auttaa ymmärtämään elämää lahjana, ihmeenä, mysteerinä. Tämä hengellinen kokemus antaa välineitä kohdata ja kestää myös ongelmia ja kipua sekä käsitellä ahdistusta.

Siellä missä perhettä yhdistävä tekijä on jääkaappi tai toinen vanhemmista puuttuu, voi myös lapsen uskonnollinen kehitys vaarantua vakavasti. Jumala voi ”loistaa poissaolollaan” sellaisen ihmisen kohdalla koko elämän ajan. Mikä surullinen kohtalo!

Tästä aihepiiristä enemmän Tuula Tamminsen erinomaisessa kirjassa ”*Olipa kerran lapsuus*” (WSOY 2004). Toivoisin jokaisen vanhemman ja kasvattajan lukevan sen.

Metropoliitta Ambrosius

ANALOGIN ILMESTYMINEN

Seuraava Analogi 2/05 ilmestyy 18.3.2005. Siihen toimitettava aineisto on jätettävä viimeistään ke 23. helmikuuta. Lehden kolmosnumero ilmestyy 27.5., ja tähän numeroon aineisto tulee jättää 4.5. mennessä.

oman kerrostalon, Korhonen muistelee vieläkin sanoin: ”Kaikesta huolimatta onnistui!”

Taloudenpito parasta paikallisesti

Yrjö Korhonen haluaa painottaa, että kirkollishallitukselle annetussa loppuraportissa keskittämistyöryhmä käsittelee tärkeää asiaa, koska kaikissa seurakunnissa on tuttua se, että ilman erityistä huolenpitoa kulut karkaavat käsistä. On myös selvää, että paikallisseurakunnan menot pysyvät kurissa vain seurakunnanvaltuuston ja -neuvoston tarkan valvonnan alaisena. Korhosen mielestä parempaa järjestelmää ei ole vielä keksitty.

- On ollut surullista seurata, miten kuntayhtymien taloudessa on

koulurakennusten kosteusvauriot aiheuttavat koululaisille sairauksia. Tässäkin pistää silmään valvonnan etäännyminen itse koulusta ja siitä johtuvista taloudellisista seurauksista, koska suuren budjetin pienenä yksityiskohtana rakennusten terveellisyyden valvonta ei ole aiempaan tapaan mahdollista.

Tositteiden seuraaminen

Kun Korhonen laskee raportin mukaan Hämeenlinnan seurakunnan 600 vuotuisen laskutositteen hoitoa, hinnaksi hän saa 9.180 euroa. Hämeenlinnassa on kirjanpito ulkoistettu palkanlaskentaa ja tiliointiä lukuun ottamatta, jolloin ulkoistetun kirjanpidon hinta on ollut 1.600 euroa ja 2,66 euroa tositetta kohden. Raportissa mainittu tietoverkon kautta saatavan to-

mainitsee raportin tiedot tilinpidon kokonaan ulkoistaneiden seurakuntien kirjanpidon tositemääristä ja niiden hoitamisesta aiheutuneista kustannuksista. Kiuruveden, Lahden, Lappeenrannan, Lapin, Lieksan, Mikkelin, Nurmeksen, Pielaveden, Rautalammin, Taipaleen, Vaasan ja Varkauden tiedoista ilmenee, että niiden kaikkien tositteiden yhteenlaskettu hinta oli 52.398 euroa (jäseniä seurakunnissa oli 14 711), jolloin yhden tositteen hinnaksi tuli 3,56 euroa. Kun Korhonen jakaa näiden seurakuntien tositteiden yhteenlasketun hinnan niiden lukumäärällä 8 263, olivat kulut 6,64 euroa tositetta kohti. Niinpä hän tekee sen johtopäätöksen, että näin laskien luvut eivät ole lähelläkään raportissa mainittua 15,30 euron tositehintaa. Hän joutuukin toteamaan vastoin raportissa esitettyä käsitystä, että jos näin saatua tositteen hintaa 6,64 euroa verrataan Hämeenlinnan seurakunnan vastaavaan lukuun 2,66 euroa, niin keskittämistyöryhmän perusteina käyttämät palkanlaskennan ja tiliöinnin kustannukset ovatkin yllättävän kalliita.

Lähes kolmen vuoden lisälasku

Korhosen laskelmien mukaan näyttäisi selvältä, että Hämeenlinnassa keskitettyyn järjestelmään siirtyminen maksaisi viisi euroa lisää nykyiseen tositehintaan verrattuna. Suunnitellun järjestelmän minimiveloituksella Hämeenlinnan seurakunta hoitaisi kirjanpitoaan lähes kolme vuotta.

Korhonen haluaa korostaa, että kirkkokunnan kannalta mahdollisuus vertailla eri seurakuntien kirjanpitoa on sinänsä selkeä ja hyväksyttävä tavoite. Siksi hän esittääkin selvälinjaisista ratkaisua: jos keskittämisestä halutaan päättää raportin tietojen perusteella, niin ratkaisu on joko se, että esitys hylätään tai sitten suunnitellut investoinnit lasketaan kokonaan uudelleen. Sen myönnytyksen hän silti hyväksyy, että jos suunniteltu järjestelmä tuottaa olennaisesti uusia ratkaisuja, on jonkinlainen lisäkustannuskin hyväksyttävissä. Tällaisena lisäkustannuksena hän pitää viiden prosentin lisäystä vuotuisiin kustannuksiin. - Itse katson, että tuo viiden prosentin kustannuslisäys on suunnitellun uuden järjestelmän kustannusten yläraja, hän toteaa painokkaasti. ■ KMR

Yrjö Korhonen hoitaa kotoaan Hämeenlinnan seurakunnan osakesalkkua. Tietokoneesta ja verkko-yhteydestä on tullut hänelle jokapäiväinen yhteydenpitoväline osakemarkkinoille.

noussut esiin erittäin vaikeasti ratkaistavia ongelmia, hän murehtii. Hän ottaa esimerkin takavuosien kouluista.

- Kun yhteiskoululaitoksemme oli pääsääntöisesti paikallisen yhteiskoulun kannatusyhdistyksen ja sen johtokunnan vastuulla, suoritettiin kuskakin kouluissa joka kesä korjaustöitä, isompia tai pienempiä. Kouluissa ei ollut rakennusteknisiä terveyshaittoja. Tänäpäin asiat ovat toisin. Vaikka tekniikka on kehittynyt, samoin kuin koulujen taloudellinen ohjaus, niin yksi asia tuottaa paljon ongelmia:

sitteen hinta olisi vuodessa puolestaan 0,74 euroa. Hämeenlinnassa keskitettyyn kirjanpitoon siirtyminen pitäisi johtaa raportin mukaan siihen, että kustannukset laskisivat 1.600 eurosta 444 euroon.

Yrjö Korhonen kysyykin perustellusti, miksi näin kannattava operaatio taloushallintojärjestelmän muuttamiseksi ei kuitenkaan houkuttele?

Kriittistä lukemista

Korhonen lukee keskittämiseräraporttia kriittisesti. Yhtenä esimerkkinä hän

Ajankohtaisia ongelmia

KP Nikean **metropoliitta Johannes** on kanonisen oikeuden asiantuntija ja mm. Konstantinopolin ekumeenisen patriarkaatin Pyhän synodin jäsen. Hän tarkastelee seuraavassa Tampereen venäläisten palvelusten aiheuttamia ongelmia patriarkaatin näkökulmasta.

Kun joulukuussa palasin Istanbulista, löysin postin joukosta Analogin päätoimittajan pyynnön kommentoida tiettyä kirkkomme piirissä syntynyttä kanonista ongelmaa, joka on saamieni tietojen mukaan herättänyt hämmennystä ja ihmettelyä erityisesti papiston mutta myös kirkkokansan parissa.

Kyse on siitä, että Venäjän kirkon edustajat ovat kasvavassa määrin pyrkineet toimittamaan liturgioita tänne muuttaneiden venäläisten parissa, usein ilman mitään yhteydenottoa omiin piispoihimme. Kysymys on viime aikoina tavallaan kärjistynyt Tampereen tapauksessa ja nyt osittain uudessa muodossa.

Venäjän kirkon Suomessa käynyt edustaja oli joitakin kuukausia sitten esittänyt, että heidän lähettämiensä pappien tulisi saada toimittaa toisinaan liturgioita meidän kirkossamme Tampereella. Asiasta oli sittemmin keskusteltu kirkkomme piispojen kesken, jolloin oli sovittu myönteisestä kannanotosta venäläisiin esityksiin, ainakin aluksi koemielessä. Alueen esipaimen ilmoitti tämän kantanaan Moskovan edustajille vahvistaen samalla sen periaatteen, että ko. papit muistelisivat Moskovan patriarkkaa ja kyseisen alueen suomalaisia esipaimenta. Näin on menetelty jo ainakin pari kertaa.

Patriarkka paheksuu

Istanbulissa sain kuulla, että ongelmasta oli puhelimitse tiedotettu patriarkaattiimme. Patriarkka ilmoitti voimakkaan paheksumisensa ja lähetti välitykselläni asianmukaiset terveiset Helsinkiin. Keskustelin vielä laajemmin asiasta pyhän synodin pääsihteerin kanssa, joka oli puhelimitse ollut yhteydessä Helsinkiin ja kehottanut luopumaan näistä aikeista. Tähän liittyvät menettelyt Suomessa nähdään selvästi vuoden 1923:n *tomoksen* vastaisiksi ja epäkanonisiksi. *Tomos* edellyttää yksiselitteisesti, että Suomen ortodoksinen arkkipiispakunta on

kaikkien Suomessa olevien ortodoksien kirkko. Täällä ei niin ollen ole kanonisesti oikein, että jonkin toisen ortodoksisen kirkon toimesta järjestetään liturgioita ja että niissä muistellaan jotakuta muuta patriarkkaa.

Näin ollen ei oman kirkkomme taholta pitäisi millään tavoin eikä missään suhteessa tukea eikä mahdollistaa *tomos*-asiakirjan kanssa ristiriidassa olevia ratkaisuja. Sen sijaan meillä luonnollisesti on velvollisuus huolehtia mahdollisuuksiemme mukaan mm. venäläisten maahanmuuttajien tai esimerkiksi Helsingin seudun vanhempaa perua olevien venäjänkielisten hengellisistä tarpeista, kuten kasvavassa määrin eri tahoilla onkin tapahtunut.

Huolestuttavia tapahtumia

Tähän kysymyskokonaisuuteen sisältyy myös se outo seikka, että Moskovan alainen papisto Suomessa tietyvästi on toimittanut myös joitakin suomenkielisiä liturgioita omissa tiloissaan Itä-Helsingissä, jonne nyt myös on suunnitteilla laajamittainen Moskovan alainen kirkko ja kirkollinen toimintakeskus.

Ymmärrän varsin hyvin, miksi tapahtumat huolestuttavat monia ja miksi mm. Analogin päätoimittaja odottaa piispainkokoukselta selvää kanonista kannanilmaisu. *Tomoksen* säädösten kunnioittaminen on sitova velvoite. Siihen sisältyy myös se periaate, että täällä tehdyt ratkaisut ovat täysin sopusoinnussa ekumeenisen patriarkaatin käytännön ja tulkinnan kanssa. Tämän selvä huomioonottaminen on välttämätöntä, kuten on myös myönteinen yhteys Venäjän kirkkoon kanonisen perinteen puitteissa ja niitä avoimesti kunnioittaen. Vuoden 1923:n *tomos* turvaa autonomiamme, mutta se edellyttää myös, että noudatamme sen periaatteita ja haluamme ekumeenisen patriarkan todella olevan korkeimman hengellisen johtajamme myös käytännössä eikä vain juhlapuheissa.

Nikean metropoliitta Johannes

Euroopan naisfoorumi koolla Saksassa

Euroopan Kristittyjen Naisten Ekumeenisen Forumin kokous (EFECW) pidettiin lokakuussa Loccumissa Saksassa. Kokouksen teemana oli *”Christian values for a multicultural Europe – the women’s perspective”*. Kokoukseen osallistui viitisenkymmentä naista eri kirkoista.

Forumissa pohdittiin eurooppalaisia kristillisiä arvoja. Tärkeimpänä pidettiin sitä, että kristillisyyden perusta eurooppalaiselle identiteetille. Tähän tulisi kuulua, että tunnustamme myös toiset kristilliset kirkot ja seurakunnat kristillisiksi. Myös suhde islamiin

puhutti. Siitä todettiin, että meidän tulee kunnioittaa toisten uskontojen olemassaoloa ja niiden edustajien oikeutta omaan uskoonsa. Mutta monet myös kyselivät, voivatko kristityt elää vapaasti islaminuskoisissa maissa ja voidaanko niiden alueilla rakentaa kirkkoja. Tästä pitäisi aloittaa rehellinen vuoropuhelu.

Forumien uudeksi rahastonhoitajaksi valittiin ekonomi ja ortodoksinen kanttoriopiskelija **Marjatta Viirto**. Seuraavan yleiskokouksen teemana 2006 Sveitsissä on *”Zieht aus dem frohem Mut”*.

Riitta Rantilä
EFECW:n kansallinen yhteyshenkilö

Vastine pääkirjoitukseen

Päätoimittaja, arvoisa Kari M. Ranttilä, kirjoittaa Analogi-lehden 5/04 pääkirjoituksessaan Moskovan patriarkaatin alaisuudessa olevien seurakuntien toiminnasta Suomessa ja liittää ne suureen politiikkaan, jopa Putiniin. Päätoimittaja puhuu Moskovan patriarkaatin päälinjauksista, joita Suomessa ovat venäläiset seurakunnat ovat velvollisia seuraamaan, mutta jotka eivät noudata kirkon kanoneja Suomen ortodoksisen arkkipiispakunnan suhteen.

jeita, vaan kanonisia! Tämä asia Suomen ortodoksisen kirkon on otettava huomioon. Ongelmaa on mahdollon ratkaista Moskovan patriarkaatin ja Suomen arkkipiispan määräyksellä tai keskinäisillä julkilausumilla pääsiäisten samanarvoisuudesta. Maailma on tulossa yhä avoimemmaksi ja liikkuvammaksi. Voisi ennustaa, että pääsiäisen ongelma kärjistyy vielä.

Serafim Sarovilaisen seurakunnan synty

Muutama sana Serafim Sarovilaisen seurakunnan synnystä Tampereella. Tässä ei ole syytä nähdä mitään Moskovan politiikkaa! Jutun ydin on taas sama: joukko uskovaisia ei saanut tarvitsemaansa hengellistä ruokaa ja ohjausta paikalliselta kirkolta. (En halua osoittaa sormella suomalaista papistoa, koska on ihmisiä, jotka eivät tyydy meidänkään seurakuntaamme ja siirtyvät suomalaiseen – suotakoon se heille, se on heidän vapaa valintansa.) Tämä venäläisten kasvava joukko matkusteli jumalanpalveluksiin meille ja Pokrovaan. He kutsuivat sitten meitä, rovasti **Viktor Ljutikinia**, rovasti **Nikolai Voskoboinikovia** ja minua pitämään katekumeenitoimintaa Tampereelle. Tämä uskovaisten ryhmä pyysi sitten sielunpaimenellista johdatusta Venäjän kir-

SUOMEEN ON TULLUT paljon venäläisiä 1990-luvun alusta lähtien. Nämä ihmiset tulevat ensin suomalaisiin ortodoksiin kirkkoihin (jopa luterilaisiin) ja kertovat papeille omista hengellisistä ongelmistaan ja tarpeistaan. Suomalainen papisto ei kuitenkaan aina pysty ymmärtämään heidän ongelmiansa ydintä eivätkä osaa johdattaa heitä oikeaan hengelliseen suuntaan. Pappisjohtoa askarrutti tuohon aikaan myös ajankohtaisempi ja mielenkiintoisempi aihe enemmän eli Viron kirkossa tapahtuva hajaannus! Näin venäläiset maahanmuuttajat löysivät Moskovan patriarkaatin kaksi vanhaa seurakuntaa Helsingissä: Nikolskin ja Pokrovan.

Tarkat ohjeet puuttuvat

Meille Pyhän Nikolauksen kirkkoon tulee ihmisiä eri puolilta Suomea! Sama tilanne on Pokrovan kirkossa. Ja osa kristityistä menee jumalanpalvelukseen Viipuriin, Pietariin ja Venäjän Karjalan kirkkoihin, omiin kotiseurakuntiinsa. Me Suomessa toimivat papit selitämme kirkossa kävijöille, että Venäjän ja Suomen ortodoksisen kirkon välillä on täydellinen ehtoollisyhteys ja kysymme, miksi he eivät käy ehtoollisella paikallisissa ortodoksikirkkoissa?

Usein syy on se, että synnintunnustuksella syntinsä tunnustava ei tule ymmärrettyksi ja autetuksi ja ohjatuksi hengellisessä elämässä eteenpäin. Hän ei saa tarkkoja käytännön ohjeita paastoamisesta ja valmistau-

tumisesta osallistumaan pyhistä lahjoista. Venäläinen traditio on tässä asiassa tarkka ja tiukempi. Eräs syy on myös se, että pappi ei suostu ripittämään ennen ehtoollisen nauttimista. Ote on löysempi suhteessa Pyhään!

Toinen ongelma liittyy pääsiäiseen. On vaikea pakottaa ihmisiä juhlimaan pääsiäistä uuden ajanlaskun mukaan. Monet ovat tiiviissä yhteydessä kotimaansa venäläisten kirkkojen ja luostareiden rippii-isien kanssa. Sieltä he eivät saa diplomaattisia oh-

Jumalanpalvelus Helsingin venäläisessä Pyhän Nikolauksen kirkossa.

kon esipaimenilta. Vain heidän sisukkaan pyytämisenä ansiosta Moskovan patriarkaatti antoi siunauksensa jumalanpalvelustoiminnalle Tampereella.

Tässä kysymyksessä emme voi puhua Moskovan patriarkaatin hengellisestä ekspansioista, so. laajentumispyrkimyksistä Suomessa. Ei hengellinen keskus eli patriarkaatti eivätkä venäläiset seurakunnat toimi Suomen arkkipiispakuntaa vastaan. Me suoritamme sielunpaimenellisia tehtäviämme ja pystymme antamaan hengellistä apua vain niille, jotka pyytävät sitä meiltä. Meillä ei ole mahdollisuuksia tehdä niitä paimentehtäviä, jotka kuuluvat ja on annettu paikallisen papiston vastuulle.

Tietojen mukaan Suomessa asuu noin 60 000 entisen Neuvostoliiton valtioista muuttanutta venäjää puhuvaa ihmistä. Nämä ihmiset voisivat liittyä ajan mittaan Suomen ortodoksiin seurakuntiin. *“Satoa on paljon, mutta sadonkorjaajia on vähän. Pyytäkää siis Herraa, jolle sato kuuluu, lähettämään väkeä elonkorjuuseen.”* (Luuk.10:2) Pappi on Jumalan ja ihmisten palvelija. Herra pyytää jokaiselta meiltä vastauksen viimeisellä tuomiolla! Ja tämä ei voi olla “joukkovastaus”, vaan jokaisen tulee vastata omasta itsestään ja teoistaan. Silloin ketään ei auta piispa eivätkä tämän maailman ruhtinaat!

Yhteistyötä uskon todistamisessa

Olen sitä mieltä, että meidän täytyy tehdä yhteistyötä ortodoksisen uskon todistamisessa. Pääasia on, että olemme ortodokseja ja meillä on sama usko. Jokainen on vapaa valitsemaan seurakuntansa, johon hän haluaa kuulua; elämme me demokraattisessa valtiossa.

Minua Suomen kansalaisena ihmetyttää melko yleinen mielipide Pyhän Nikolauksen seurakunnasta, että se on kuin vieras ilmiö Suomessa. Seurakuntamme on rekisteröity Helsingissä jo v. 1927 Suomen lain mukaisesti, ja sillä on Suomessa uskonnollisen yhdyskunnan asema, ja seurakunnan jäsenistä yli 70 % on Suomen kansalaisia. Seurakuntamme on Moskovan alaisuudessa samassa suhteessa kuin Suomen arkkipiispakunta kokee olevansa Konstantinopolin alaisuudessa! Tässä mielessä seura-

kunnastamme olisi oikeampi puhua Suomen venäjänkielisenä seurakuntana.

Myös ortodoksiveljiemme sanat seurakuntiemme epäkanonisesta toiminnasta saavat meidät hämilleen! Silloin otetaan nähtävästi huomioon ne kanonit, jotka puhuvat vain yhden piispan ylivallasta kaupungissa. Mutta entä ne muut 773 kanonia, jotka jätetään mainitsematta! Niiden joukossa on sääntö pääsiäisestä ja monet muutkin säännöt, joita kanssakilvoittelijamme eivät ota jostakin syystä huomioon puhuessaan kanonisuudesta. Tämä on laaja aihe, jota on mahdollista käsitellä tässä lyhyessä artikkel-

issa tämän enempää, mutta toivottavasti tähän aiheeseen voimme palata joskus veljellisen rakkauden pohjalta rakentavassa hengessä.

Haluan kiittää arvoisaa päätoimitajaa Kari M. Rantilää siitä, että hän otti käsiteltäväksi ne kysymykset, jotka kiihdyttävät eniten Suomen ortodoksien mieliä. Toivon tämän artikkelin edistävän yhteisymmärrystä ja veljesrakkauden lujittamista kaikkien Suomen ortodoksien keskuudessa.

Kunnioittaen,
rovasti **Orest Tchervinskij**
Pyhän Nikolauksen
seurakunta

Vastine Analogi-lehden pääkirjoitukseen 17.12.2004

Itä ja länsi kohtaavat Tampereella

Päätoimittaja Rantilä on oikeassa arveluissaan kirkkomme uusista idänsuhteista. Arkkipiispa Johanneksen aikana niitä ei ollut. Leon myötä ne ovat taas olemassa.

Moskovan patriarkaatin aktivoituminen ja venäläisten ortodoksien sielunhoito Tampereella ovat kaksi eri asiaa. Ensimmäiseen voi yrittää vastata kanoneilla Konstantinopolista tai Moskovasta. Tampereen venäjänkielisiä ortodokseja kanonit eivät kuitenkaan auta.

Jos Suomeen on syntymässä Länsi-Euroopasta tuttu ortodoksien hajaannus, sitä estetään satsaamalla työhön venäläisten parissa. Muu Eurooppa antaa meille esimerkin: ollaan suvaitsevaisia.

Maahanmuuttajat Venäjältä etsivät Suomen ortodoksisuudesta uutta kotia. Muistona vanhasta on vielä Venäjän kalenteri, kieli ja tavat. Venäläisen ystäväni mukaan Suomen ortodoksisuus uusine kalentereineen ei ole heille harhaoppi, vaan idän kirkon parasta perintöä läntisessä demokraattisessa muodossa.

Annetaan heille kärsivällisesti aikaa, tietoa ja mahdollisuus osallistua, jotta he voisivat löytää kirkostamme tämän.

Jyrki Härkönen
Ortoidin projektipäällikkö, Lohja

Andreas Kreetalaisen suuri katumuskanoni virittää paaston henkeen

Pyhän Andreaxen katumuskanoni avaa oven paastokävääseen – *sielun kevääseen*, joksi kilvoittelijaisät kutsuvat tätä katumuksen kautta tapahtuvan uudistumisen ja uuteen eloon virkoamisen aikaa. **Isä Markus** kertoo katumuskanonista ja sen kirjoittajasta pyhästä Andreaksesta.

USEIMMAT ORTODOKSIT yhdistävät pyhän **Andreas Kreetalaisen** suurenmoisen katumuskanonin paaston alkuun, sillä se luetaan neljässä osassa ensimmäisen paastoviikon neljänä ensimmäisenä iltana toimitettavissa jumalanpalveluksissa. Toisen kerran suuri katumuskanoni luetaan kokonaisuudessaan viidennen paastoviikon perjantain aamupalveluksessa (tavallisesti jo torstai-iltana).

Pyhän Andreaxen elämästä

Andreas Kreetalaisen elämästä on säilynyt varsin vähän luotettavia tietoja. Hän syntyi Syyrian Damaskoksessa vuoden 660 vaiheilla ja eli myöhemmin noin kymmenen vuoden ajan munkkina Palestiinassa sekä toimi jossakin elämänsä vaiheessa Kreetan piispana. Keisarin ja hallituksen painostuksesta Andreas sekaantui monoteistiin harhaoppiin (joka opetti, että Kristuksella oli vain yksi tahto – jumalallinen tahto). Harhaoppisen keisarin kuoltua ja ortodoksisen keisarin **Anastasioksen** noustua valtaistuimelle Andreas monien muiden piispojen tavoin palasi takaisin ortodoksisen kirkon yhteyteen. Tämä katumuksen kautta tapahtunut kirkon yhteyteen palaaminen saattaa jollakin tavalla heijastua myös Andreaxen katumuskanonissa. Pyhä Andreas Kreetalainen kuoli noin vuonna 740.

Suuri kanoni - kanonien kuningas

Pyhän Andreaxen kirjoittamaa katumuskanonia kutsutaan usein suureksi kanoniksi ja kanonien kuninkaaksi laajuutensa vuoksi, sillä siihen kuuluu 250 troparia, jotka luetaan yhdeksän raamatullisen veisun eli irmossien välissä.

Andreas kirjoitti katumuskanoninsa alkuaan yksityiseen käyttöön, ikään kuin omakohtaiseksi synnintunnustukseksi. Monet katumusrunoel-

man kohdat viittaavat siihen, että Andreas kirjoitti kanoninsa vasta vanhemmalla iällä: “Sielu, loppu lähenee, se lähenee, mutta sinä et huolehdi etkä valmistaudu; aika vähenee, havahdu hereille, Tuomari on lähellä, aivan oven edessä... minä huudan sydämeitäni ennen loppuani” ja “suo minulle ennen loppuani anteeksianto hyveen ja katumuksen tiellä...”

Andreaxen katumuskanoni on kokonaisuudessaan erittäin raamatullinen, ja sitä on vaikea ymmärtää ilman syvää Raamatun tuntemusta. Kanonissa suorastaan “vilisee” sekä Vanhan että Uuden testamentin henkilöiden ja paikkojen nimiä: Aadam, Eeva, Sodoma, Soaar, Loot, Jaakob, Lea, Raakel, Ruuben, Joosef, Efraim, Daatan, Abiram, Saul, Daavid, Elia, Elisa, Geehas, Aabel, Kain, Nooa, Eesau, Eedom, Job, Mooses, aron, Hofni, Piinehas... Nämä nimet ja niihin “kätkeytyvä” sanoma avautuvat todella syvällisesti ainoastaan ahkeralle Raamatun lukijalle.

Katumuskanonin sanoma

Katumuskanonin lähtökohtana on koko Jumalan pelastushistoria aina syntiinlankeemuksesta Kristuksen toiseen tulemiseen saakka. Sen “punaisena lankana” on tämä: ihminen on luotu Jumalan kuvaksi ja Jumalan kaltaisuuteen. Syntiinlankeemuksen myötä ihminen kuitenkin kadotti tämän alkuperäisen kauneutensa ja eheytensä. Kristus – “Isän todellinen kuva” (apostoli Paavali) – tuli maailmaan palauttaakseen ihmisen alkuuperäiseen kauneuteensa Jumalan yhteydessä: “Vapahtaja, minä olen himoilta tuhonnut alkuperäisen kuvan kauneuden, mutta jälleen sitä etsien löydä se niin kuin kadotettu hopearaha.” “Olen hävittänyt alkuperäisen kauneuden ja jalouteni ja makaan nyt alastomana ja häpeän vallassa.”

Myönteiset ja kielteiset esikuvat

Katumusrunoelmassaan Andreas samastuu voimakkaasti sekä Vanhan että Uuden liiton pahantekijöiden kanssa ja katsoo, että hänen omat rikkomuksensa ovat useimmiten kuin näiden Raamatun varoittavien esimerkkien tekemät rikkomukset: “Daavid liitti muinoin laittomuuden laittomuuteen, sillä hän lisäsi aviorikokseen vielä murhan, heti kaksinkertaisesti katuen. Sinä, sielu, taas olet tehnyt pahempaa kuitenkin katumatta Jumalan edessä.” “Sielu, olen esittänyt sinulle koko maailman synnyn Mooseksen kuvaamana ja siinä olevat kirjoitukset vanhurskaista ja vääristä. Oi sielu, näistä et ole jäljitellyt vanhurskaita, vaan vääriä tehdessäsi syntiä Jumalaa vastaan.”

Kristus parantaa synnin sairauden

Pyhä Andreas muiden varhaisempien isien tavoin näkee synnin sairautena, joka ei kuulu ihmisen alkuperäiseen olemukseen ja josta me voimme parantua Kristuksen avulla ja katumuksen kautta. Andreaxen mukaan Kristus on todellinen sielun ja ruumiin Lääkäri, sillä Hän palauttaa meidät alkuperäiseen eheyteemme Jumalan yhteydessä, ja katumus on se lääke, jota meidän on “nautittava” parantukseemme oman itsekkyytemme, ylpeytemme ja itseriittoisuutemme sairaudesta: “Ruumiini olen tahrannut, henkeni saastuttanut ja olen kokonaan haavoissani. Mutta Kristus, sinä lääkärinä paranna ruumiini ja henkeni katumuksellani...”

Itsekkyuden täyttämä ihminen lankeaa aina aineellisuuteen. Andreas taistelee tällaista itsekästä materialismia vastaan: “Pidettyäni aineellisuutta ja omaisuutta rakastavaa elämää parempana kuin köyhyyttä kannan nyt raskasta iestä, oi Vapahtaja.”

1. Katumuksen kautta me palaamme alkuperäiseen kauneuteemme ja eheyteemme Jumalan yhteydessä
2. Katumus merkitsee uutta suhdetta Jumalaan, lähimmäiseen, omaan itseemme ja koko maailmaan.
3. Katumuksen kautta Jumalasta voi tulla jälleen elämämme todellisen keskus.
4. Katumuksen kautta meistä voi tulla ihmisiä sanan varsinaisessa merkityksessä – rakastavan Jumalan rakastavia kuvia tässä maailmassa. ■

Romanialainen jumalanpalvelus kymmenen vuotta sitten Tampereen kirkossa.

Kymmenen vuotta ensimmäisestä romaniankielisestä jumalanpalveluksesta

Kesti aina vuoteen 1990 saakka, ennen kuin voidaan puhua romanialaisesta yhteisöstä Suomessa.

Muutamissa Suomen suurimmissa kaupungeissa oli joitakin romanialaisia, jotka olivat jo aiemmin tulleet asumaan tänne Euroopan pohjoisosaan. Näitä harvoja Suomessa asuvia romanialaisia ortodokseja varten toimitettiin jumalanpalveluksia välillä romaniaksi, kerran vuodessa tai kerran kahdessa vuodessa.

ROMANIAN vallankumouksen tai valankaappauksen jälkeen joulukuussa 1989 joidenkin romanialaisten oli jätettävä maansa, ja osa heistä jäi asumaan Suomeen. Tänäkin päivänä kaikkein optimisimmat romanialaiset Suomesta uskovat, että täällä joulupukin maassa asuu noin tuhat romanialaista. Todellisuudessa kukaan meistä ei tiedä varmasti, kuinka monta romanialaista asuu Suomessa. Todellinen luku saattaa olla hieman yli kuusisataa.

Joissakin Euroopan maissa, Yhdysvalloissa, Kanadassa ja Australiassa, on olemassa lukuisia romanialaisia yhteisöjä. Joidenkin tietojen mukaan Romanian rajojen ulkopuolella asuisi noin seitsemän miljoonaa romanialaista.

Tietysti romanialaiset ovat sopeutuneet tapoihin maassa, jossa ovat päättäneet asua, vaikka ovatkin säilyttäneet omat perinteensä. Vahvin side, joka yhdistää romanialaisia, on ortodoksinen usko. Romanian kansa syntyi kristittyinä. Silloin kun roomalaiset tulivat Dakiaan, roomalaisten ja dakialaisten sekoituksesta syntyi Romanian kansa. Roomalaisten kanssa tuli myös kristinusko Dakiaan (nykyinen Romania ja Moldovan tasavalta). Siis uusi Romanian kansa syntyi kristityksi kahdesta pakanallisesta kansasta.

On monia asioita, jotka sitovat meidät yhteen myös täällä kaukana synnyinmaasta. Mutta ortodoksinen usko on vahvin syy, joka muistuttaa meitä siitä, että olemme romanialaisia. Myös muissa maailman maissa romanialaiset pitävät yhteyttä toisiinsa kirkon ja jumalanpalveluksien kautta, kun he rukoilevat yhdessä, jonka jälkeen seuraa aina tapaaminen romanialaisten kesken. Se mitä mekin olemme tehneet viimeiset viisitoista vuotta ja erityisesti nyt kymmenen vuoden ajan, on ollut oikeastaan kaikkien maailman romanialaisten vanhan tradition mukaista, eli romanialaisten tapaaminen.

Joulukuussa 1990 järjestin ensimmäisen ”romanialaisen illan” Turun seurakunnan salissa. Tämä tapaaminen toistui kuukausittain, ja se jatkui vuoteen 1994 asti. Tammikuun alusta 1995 ortodoksinen kirkollishallitus antoi luvan, että pappi Ion Durac voisi toimittaa jumalanpalveluksia romanian kielellä niissä kaupungeissa, joissa oli romanialaisia. Ensimmäinen liturgia romaniaksi toimitettiin Turussa 21. tammikuuta 1995, seuraava oli Helsingissä 27. tammikuuta 1995. Siitä asti näissä kahdessa kaupungissa on toimitettu liturgia (joskus ehtoopalvelus) romaniaksi kerran kuukaudessa. Hiukan myöhemmin romaniankielisiä palve-

luksia alettiin toimittaa myös Tampereen ja Lappeenrannan kirkkoissa.

Näyttäisi siltä, että kaikki olisi nyt normaalisti, kun romanialaiset voivat kuunnella ja rukoilla äidinkielellään. Ja kuitenkin Suomen romanialaisille tämä on erityinen tilanne. Kirkon kanonien mukaan jokin itsenäinen kirkko ei voi perustaa omaa seurakuntaa toisen autonominen tai autokefaalisen Kirkon alueella. Siis Suomen romanialaiset, vaikka heillä on jumalanpalveluksia omalla kielellään, ovat Suomen ortodoksisen kirkon jäseniä. Pappina voisin sanoa, että Suomen romanialaiset hyötyvät sellaisesta, josta jotkut romanialaiset muualla maailmassa eivät voi hyötyä. Suomen romanialaisille on varmistettu jumalanpalveluksien paikka Suomen ortodoksisissa kirkkoissa, siellä missä on tarvetta, ts. Helsingissä, Tampereella, Turussa ja Lappeenrannassa. He voivat osallistua palveluksiin myös muiden paikkakuntien kirkkoissa.

Äidinkielisten jumalanpalvelusten ansiosta romanialaisista tulee Suomen ortodoksisen kirkon jäseniä, ja romanialaisten läsnäolo jumalanpalveluksissa on suuri. Voin myös sanoa, että romanialaisilla on vielä yksi etu: he tapaavat jumalanpalveluksien jälkeen perinteisellä ”kirkkokahvilla”. Uskon, että näiden asioiden ansiosta romanialaiset voivat kotiutua suomalaiseen yhteisöön.

Nyt kun on kulunut kymmenen vuotta ensimmäisestä romanialaisesta Pyhästä Liturgiasta, haluaisin kiittää romanialaisten puolesta suomalaisia piispoja siitä, että meillä on mahdollisuus pitää jumalanpalveluksia äidinkielellämme. Tämä asia näyttää, kuinka hyviä ovat suhteet näiden kahden ortodoksisen sisarkirkon välillä, Suomen ja Romanian ortodoksisen kirkkojen välillä.

Isä Ion Durac, matkapappi

Vaaran vuodet

- ajatuksia ja tunnelmia

OSA 1

Kuvat: Ortodoksinen kirkkomuseo, Kuopio.

Kirkkokuntamme historiassa toisen maailmansodan jälkeiset vuodet merkitsivät ratkaisevia aikoja kirkollisen autonomiamme kannalta. Isä **Gaius Salhberg** kertoo silloisista kirkkokuntamme suhteista Moskovan patriarkaattiin.

SUOMI OLI ONNISTUNUT irtautumaan 2. maailmansodasta toukokuussa 1945. Voittajavaltiot olivat asettaneet Suomeen valvontakomission, jonka pääosan muodostivat neuvostoliittolaiset sotilashenkilöt. Lisäksi komissioon kuului muutamia Ison-Britannian edustajia. Sisäpoliittinen ilmapiiri oli maassamme epävarma ja pelonsekainen. Kansalla oli huoli isänmaamme tulevaisuudesta. Maamme ortodoksinen kansa oli menettänyt lähes kaiken, mitä menetettävissä oli, lähes 90 % kiinteästä omaisuudestaan. Rakkaat kirkot arvokkaine ja muistorikkaine kalustuksineen olivat jääneet vihollisen puolelle, samoin kodit ja yksityinen omaisuus. Mutta uskoaan ortodoksit eivät olleet menettäneet.

Tässä yhteydessä haluan käsitellä kanonista kriisiä, joka syntyi Moskovan patriarkaatin ja Suomen ortodoksinen kirkon välille, toisin sanoen se oli kylkiäisenä kylmän sodan käsi-kassarana, jota Neuvostoliiton ylin johto tuolloin käytti, keinoja kaihtamatta. Olihan kysymys Neuvostoliiton valtapyrkimyksen uhasta, jolloin kirkkommekin joutui maallisten valtapyrkimysten välineeksi.

Metropoliitta Grigorin matka Suomeen

Arkkiepiispa Hermanin ja Moskovan patriarkan välille oli syntynyt kirjeenvaihto arkkiepiispan onniteltua uutta

Valamon luostarin igumeni Hariton

Moskovan patriarkkaa. **Patriarkka Aleksei** vaati kiitos- ja vastauskirjeeseen rukousyhteyden palauttamista ja Suomen ortodoksien palauttamista hallinnollisestikin takaisin äitikirkon helmaan. Arkkiepiispa Herman totesi hyvin rohkeasti vastauksessaan, että ajankohta ei ollut vielä sopiva tällaiseen ratkaisuun. Rukousyhteys ei sitä paitsi ollut poikki ollutkaan. Arkkiepiispa Herman lupasi lähettää patri-

arkalle selostuksen Suomen ortodoksinen kirkon tilanteesta ja pyysi patriarkalta myös samanlaista Venäjän kirkon osalta.

Vastauskirjettä ei kuulunut, mutta sen sijaan patriarkka lähetti Suomeen edustajansa, Leningradin ja Novgorodin **metropoliitan Grigorin**. Hänen saapuessaan Helsingin rautatieasemalle 29. syyskuuta 1945 häntä oli vastassa korkea-arvoinen valtuuskunta, joka kuului valvontakomission edustajia ja Suomen valtiovallan korkeinta johtoa. Suomen ortodoksista kirkkokuntaa edusti Helsingin **piispa Aleksanteri**.

Metropoliitta Grigorin matkan pääkohteena olivat Kuopio ja Valamon luostari Heinävedellä. Arkkiepiispa Hermanille korkea vieras selitti, että Suomen yhteys Konstantinopoliin oli katsottava vaikeiden maailmanpoliittisten olosuhteiden vallitessa syntyneeksi tilapäiseksi ratkaisuksi, ja koska Moskovan patriarkaatti oli nyt sisäisesti ja ulkonaisestikin järjestäytynyt, ei Suomen kirkolla saanut olla mitään kanonisesti päteviä syitä olla palaamatta Moskovan patriarkaatin yhteyteen. Moskovan patriarkaatti lupasi näin: *“Tulemme huolehtimaan rakkautella siitä, että vähemmistönä toisuskoisten keskuudessa elävät Suomen ortodoksit säilyttävät kirkollisen ja uskonnollisen aitoutensa.”*

Jälleen arkkiepiispa Herman rohkeutta osoittaen painotti, että asian ratkaiseminen kuuluu laillisesti kokoon kutsutulle kirkolliskokoukselle ja maan hallitukselle. Myöhemmin on esitetty, että sekä arkkiepiispa Herman että piispa Aleksanteri olisivat jossain vaiheessa henkilökohtaisena käsityksenään ilmaisseet, että ennemmin tai myöhemmin kirkkomme liittyminen Moskovan patriarkaattiin olisi ajankohtaista ja välttämätöntä. Tosin näitä mielipiteenilmaisuja on kuitenkin myöhemmin pidetty taitavana neuvotelutaktiikkana.

Valtiovallan myönteisyys

Erään tiedon mukaan Valamon luostarin veljestö johtajansa **igumeni Haritonin** johdolla oli kutsunut metropoliitta Grigorin luokseen voidakseen päästä muuttamaan Neuvostoliittoon patriarkaatinvaihdoksen jälkeen. Igumeni Hariton osoittautuikin avoimen innokkaaksi liittämisen kannattajaksi.

Venäjän patriarkka Aleksej edustajan Leningradin metropoliitta Grigorin käynti Kuopiossa 30.10.1945. Tarkoituksena oli saada Suomen ortodoksinen kirkko liittymään Moskovan patriarkaattiin.

Tämä on ymmärrettävää, sillä onhan tunnettua, että Laatokan Valamosta tulleet veljet eivät koskaan kotiutuneet uuteen Valamoon. He, niin kuin Venäjältä syntyisin ollut johtajansakin, tunsivat jatkuvasti ankaraa koti-ikävää ja nyt, sodan vihdoon tauottua, toivoivat, että mahdollisuudet kotiin pääsyyn avautuisivat Moskovan patriarkaattiin liittämisen kautta.

Suomen valtiovallan kanta tuntui olevan olosuhteiden pakosta hyvin myönteinen metropoliitta Grigorin vierailulle. Suomen silloinen hallitus ja valvontakomissio yhteistuumin osoittivat metropoliitta Grigorille suurta huomiota. Tämä meille vieraan kirkon ja samalla myös neuvostovaltan poliittinen edustaja sai pitää Helsingissä NMKY:n juhlasalissa Venäjän pyhän kirkon oloja selvittelevän esitelmän. Hän sai esiintyä myös radiossa. Puheessaan hän ilmoitti vaputtaneensa Valamon munkit Konstantinopolin patriarkan alaisuudesta ja tulleen ”kehittämään Suomen ja Venäjän kirkon välisiä suhteita.”

Korkea vieras antoi myös lausunnon, että Suomen ortodoksinen kirkon yhteys Konstantinopoliin ei ollut enää ajankohtainen ja että Suomen ortodoksinen kirkon piispat ”ovat periaatteessa” suostuneet kirkkojen yhdistymiseen. Helsingin Sanomien haastattelussa korkea vieras vakuutti Suomen kirkon säilyttävän Moskovan patriarkaatin yhteydessä autonomisen

aseman entisellään ja saavan noudattaa uutta gregoriaanista ajanlaskua. Samoin suomen kieli jumalanpalveluskielenä tulisi säilymään kuin myös perinteinen kirkon kansallinen hallintojärjestelmä.

Vastarinnan syntyminen

Tällainen siis oli tilanne meidän rakkaassa kirkossamme syksyllä 1945

metropoliitta Grigorin vierailun päätyttyä. Voimme vain kuvitella sitä hätää ja tuskaa, jota kansallisen ortodoksinen kirkkomme isänmaalliset papit ja uskotut maallikkojäsenet tunsivat, ja kuinka piinallisessa välikädessä arkkipiispa Herman varmasti tunsii olevansa. Maan virallisen kannan oli pakko olla Neuvostoliiton puolella. Suomenkielinen ortodoksiväestö, niin papit kuin maallikotkin, päättivät ryhtyä vastarintaan. He laativat voimakkaan mielipiteenilmaisun Konstantinopolin patriarkaattissa pysymisen puolesta. Maan (Suomen) hallitus esti mielipiteen julkaisemisen. Kansallismielisten ortodoksien ryhmä vetosi ortodoksisiin piispoihin ja eduskuntaryhmiin sen puolesta, että muitakin kuin Neuvostoliitolle myönteisiä mielipiteitä voitaisiin julkaista. Nämä olivat tuona aikana hyvin kovaa vaatimuksia.

Tämän suomalaisten ortodoksien taholta osoitetun sisukkuuden ansioista saatiinkin sitten julkisuuteen lausunto, jonka mukaan Moskovan patriarkaattiin liittyminen johtaisi Suomen ortodoksinen kirkon hajoamiseen – osa ortodokseista liittyisi luterilaiseen kirkkoon, toinen osa etsisi uuden kanonisen yhdistymisen ja kolmas osa, ehkä viidesosa silloisista or-

todokseista, alistuisi Moskovan patriarkaatin alaisuuteen. Ratkaisu asiassa kuului julkilausuman mukaan Konstantinopolin patriarkalle, Suomen ortodoksinen kirkon viralliselle kirkolliskokoukselle ja Suomen hallitukselle eikä siis missään nimessä Moskovan patriarkaatile ja metropoliitta Grigorille, jotka nyt näyttivät sanelevan koko prosessin kulun.

**Toinen osa
julkaistaan
seuraavassa
numerossa.**

**Metropoliitta Grigori ja
arkkipiispa Herman**

Kärsimystä ja surua ei voi ymmärtää

KOKO MAAILMAA ON järkyttänyt viime päivinä Etelä-Aasian maanjäristys ja hyökyaaltojen tuhot. Yli kaksi ja puolisataatuhatta ihmistä on kuollut, ja suuria aineellisia vahinkoja on tapahtunut. Hyvin kuvaavaa on se, että me kyselemme, miksi Jumala sallii tällaiset tapahtumat. Haemme siihen syyllistä. Onko Jumala syyllinen tapahtumaan?

Ensimmäisessä maailmansodassa kaatui tai katosi n. 10 miljoonaa sotilasta, lisäksi siviilejä, haavoittuneita oli 7,3 miljoonaa. Toisessa maailmansodassa arviot sotilaiden ja siviilien yhteiseksi määräksi lasketaan yli 50 miljoonaksi. Aineellisia tuhoja ei ole pystytty laskemaan. Ei myöskään sotavarusteluun käytettyjä miljardeja.

Kuinka paljon tuhottiin ihmisiä totalitaarisissa maissa, juutalaisia ja toisinajattelijoita? Sitä ei varmaan koskaan saada selville. Toisen maailmansodan jälkeen on jatkuvasti sodittu josakin puolella maailmaa. Yhtään rauhan päivää ei liene maailmassa ollut toisen maailmansodan jälkeen. Todellisia syyllisiä ihmisyttä vastaan tuskin koskaan voidaan osoittaa. Eräissä Afrikan osissa jatkuvasti miljoonat lapset kuolevat nälkään ja hoidon puutteeseen. Hyvinvoivat ja poliittisesti johtavat maat eivät niistä välitä. Terrorismin uhrien määrät jatkuvasti kasvavat. Onko tällöinkin oikeutta kysellä, miksi Jumala sallii tällaisen mielettömyyden? Voiko Luojan syyllistää luotujensa epätäydellisyydestä?

Miksi Jumala sallii

Pyhässä Raamatussakaan ei kärsimyksen ongelmaa ole pystytty ratkaisemaan. Vanhan testamentin Job joutui kärsimysten keskelle ilman omaa syytään, saatanan halusta koetella hänen

hurskauttaan ja uskollisuuttaan Jumalalle. Aluksi Job ymmärsi koettelemustensa tarkoituksen. Menetettyään kaiken omaisuutensa ja lapsensa Job sanoi: ”Alastomana minä tulin äitini kohdusta, alastomana palaan täältä. Herra antoi, Herra otti, kiitetty olkoon Herran nimi! Kaiken tämän keskellä Job ei kapinoinut Herraa vastaan eikä syyttänyt häntä.” Jobin runoelman jatkuessa hän kuitenkin päätyi syyttämään onnettomuudestaan Jumalaa: ”Olet muuttunut julmaksi minua kohtaan. rajusti sinun kätesi minua ravistelee. ...Minä tiedän, että sinä viet minut kuoleman käsiin, paikkaan mihin päättyy kaikki mikä elää.” (Job 30:21,23) Jumala vastasi Jobille myrskyn keskeltä: ”Kuka on tämä, joka peittää minun tarkoitukseni mielettömillä puheillaan. Voiko tämä, joka näin arvostele Kaikkivaltiaasta, käydä oikeutta häntä vastaan? Sen, joka tahtoo ojentaa Jumalaa, on oltava valmis vastaamaan sanoistaan.” (Job 38:2, 40:2)

Job joutui tunnustamaan: ”Vain korvakuulolta sinut tunsin. Nyt ovat silmäni nähneet sinut. Sen tähden minä häpeän puheitani ja kadun niitä tomussa ja tuhkassa.” (Job 42:5-6)

Ortodoksinen kirkko pitää vanhurskaan Jobin kärsimyksiä Kristuksen kärsimysten esikuvana. Kukaan meistä ei voi ymmärtää sitä, että Kristus kärsi syyttömänä kaikkien muiden ihmisten rikkomusten tähden. Apostoli Pietari kirjoitti lukijoilleen: ”Mitä erin-

omaista siinä on, jos te kestätte silloin, kun teitä kuritetaan tehtyänne väärin? Jos te sen sijaan kestätte silloin, kun joudutte kärsimään tehtyänne oikein, se on Jumalalta teille tulevaa armoa. Sillä siihen teidät on kutsuttu.” (1. Piet. 2:20-21)

Luonnossa tapahtuvia mullistuksia emme koskaan voi tarkoin selittää ja ymmärtää. Surua joutuu kokemaan jokainen ihminen. Suru voi olla eri syistä johtuvaa, mutta sen merkitys selviää aina paljon myöhemmin. Surukin voi muuttua iloksi. Surun kyynelistä voi tulevaisuus kirkastua.

Osallistukaamme katastrofissa menestyneitten muistopalveluksiin. Lohduttakaamme edesmenneitten omaisia, rukoilkaamme heidän kanssaan menettyjen omaisten puolesta, rohkaiskaamme epätoivoon joutuneita.

Rukoilemme rauhaa

Alkaneena vuonna meidän tulee miettiä, miten me voisimme tehdä rauhan työtä ja toimia epäoikeudenmukaisuuden poistamiseksi niin omassa maassamme kuin koko maailmassa. Kaikissa jumalanpalveluksissa rukoilemme rauhaa ja hyvää järjestystä maailmaan. Rauhan rakentaminen alkaa kuitenkin omasta sydämeistämme. Jeesus antoi oman rauhansa meidän sydämiimme. Meidän vain tulisi saada rakkaus ja rauhan tahto heijastumaan ympäristöömme ja koko maailmaan.

Isä Risto Lintu

Seurakuntapäivä sovintosunnuntaina

Perinteinen seurakuntapäivä järjestetään jälleen sovintosunnuntaina Tampereella. Puhujana on tänä vuonna KS Joensuun piispa Arseni.

Seurakuntapäivän ohjelma:

Su 6.2. klo 9.40 piispan vastaanotto
klo 10 liturgia
n. klo 11.30 lounas Nikolainsalissa

- piispa Arseni: Riita ja rauha: ihmissuhteet luostarissa, seurakunnassa, työpaikoilla ja perheessä
- keskustelua

klo 14.30 päiväkahvi
klo 15 sovintosunnuntain ehtoopalvelus kirkossa

- seurakuntapäivän päätös

Tampereen

seurakunta

PYHÄKÖT

Suvantokatu 10 A
33100 Tampere

ID Ion Durac, **HH** Heikki Honkamäki,
KH Kerttu Halonen, **JK** Jorma Kudjoi,
RL Risto Lintu, **JM** Jouni Mäkelä,
RM Risto Matsi, **DD** Daniela Durac,
MR Mitro Repo, **IT** Irina Tchervinskij

Tampereen kirkko, Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen muistolle,
Tuomiokirkonkatu 27, puh. (03) 3141 2724, isännöitsijä: Klaus af Ursin, puh. 0400 562 520,
vahtimestari Mika Kangasaho, puh. 050 557 0056

Kolhon kirkko Vilppulassa, pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen muistolle,
Kappelintie, 35990 Kolho, Isännöitsijä Toivo Nikoskinen, puh. (03) 531 5347

Porin kirkko, apostoli Johannes Teologin muistolle, Maantiekatu 46, 28120 Pori, puh. (02) 641 1741,
isännöitsijä Jorma Kudjoi, puh. (02) 648 2212 ja 040 571 9137

Valkeakosken rukoushuone, pyhän Nikolaoksen muistolle,
Kalmistonkatu, 37600 Valkeakoski, isännöitsijä Yrjö Kerisalo, puh. 0400 924 124

JUMALANPALVELUKSET

TAMPEREEN KIRKKO

Helmikuu

La 5.2. klo 18 vigilia RL RM
synnintunnustukselle vastaanotto HH
Su 6.2. klo 9.40 piispan vastaanotto
klo 10 liturgia, piispa Arseni, RL HH
RM
seurakuntapäivä
klo 15 sovintosunnuntain ehtoopalvelus RL HH RM

suuren paaston alku

1. paastoviikko

Ma 7.2. klo 17-18 ja 19.30 jälkeen
synnintunnustukselle vastaanotto HH
klo 18 katumuskanoni HH RM
Ti 8.2. klo 17-18 ja 19.30 jälkeen
synnintunnustukselle vastaanotto RL
klo 18 katumuskanoni RL IT
Ke 9.2. klo 17-18 ja 19.30 jälkeen
synnintunnustukselle vastaanotto RL
klo 18 katumuskanoni RL RM
To 10.2. klo 17-18 ja 19.30 jälkeen
synnintunnustukselle vastaanotto HH
klo 18 katumuskanoni HH RM
La 12.2. klo 18 vigilia RL RM
Su 13.2. klo 10 liturgia RL RM

2. paastoviikko

Ke 16.2. klo 18 paastoliturgia HH RM
La 19.2. klo 18 vigilia RL RM
Su 20.2. klo 10 liturgia HH RM
kristinoppiläisten
tutustumispäivä

3. paastoviikko

Ke 23.2. klo 18 paastoliturgia RL RM
La 26.2. klo 18 vigilia HH RM
Su 27.2. klo 10 liturgia **slaaviksi** HH RM

Maaliskuu

4. paastoviikko
Ke 2.3. klo 18 paastoliturgia HH RM
La 5.3. klo 18 vigilia HH RM
Su 6.3. klo 10 liturgia HH RM

5. paastoviikko

Ke 9.3. klo 9 paastoliturgia (**huom! aika**) RL
HH RM
koululaiset 7.-9.lk + lukiol. kirkkoon
La 12.3. klo 10 liturgia **romaniaksi** ID DD
klo 18 vigilia HH RM
Su 13.3. klo 10 liturgia **kreikaksi** MR RM

6. paastoviikko

Ke 16.3. klo 18 paastoliturgia RL RM
Pe 18.3. klo 18 yleinen sairaanvoitelu
slaaviksi HH
Palmusunnuntai
La 19.3. klo 18 vigilia RL RM
Su 20.3. klo 10 liturgia RL RM

Suuri viikko

Ma 21.3. klo 17-18 synnintunnustukselle
vastaanotto HH
klo 18 paastoliturgia HH RM
Ti 22.3. klo 17 alkaen synnintunnustukselle
vastaanotto RL ja HH
klo 18 paastoliturgia RL RM
Ke 23.3. klo 16 alkaen synnintunnustukselle
vastaanotto HH
klo 17
suuren torstain aamupalvelus (**huom! aika**) RL RM
klo 18 yleinen sairaanvoitelu RL HH
To 24.3. klo 9 suuren torstain liturgia RL
HH RM
klo 18 aamupalvelus - 12 kärsimys-
evankeliumia RL HH RM
Pe 25.3. klo 14 suuren perjantain ehtoopal-
velus RL HH RM
klo 19 suuren lauantain aamupal-
velus RL HH RM

La 26.3. klo 9 suuren lauantain liturgia RL
HH RM

Herran pääsiäinen, Kristuksen ylösnousemuksen juhla

La 26.3. klo 23.30 pääsiäisyöpalvelus, metrop.
Ambrosius, RL HH RM
televisiointi
Su 27.3. klo 16 pääsiäispäivän ehtoopalvelus
RL RM

II pääsiäispäivä

Ma 28.3. klo 10 liturgia ja ristisaatto, lasten
pääsiäinen RL HH RM
kirkkoherra Risto Linnun läksiäisjuhla

KOLHON KIRKKO

Su 20.2. klo 10 liturgia RL
Pe 25.3. klo 10 kuninkaalliset hetket HH RM
Su 17.4. klo 10 liturgia HH KH

PORIN KIRKKO

Ti 8.2. klo 16-18 synnintunnustukselle
vastaanotto HH
klo 18 katumuskanoni HH RM
Su 13.2. klo 10 liturgia ID JK JM
Pe 18.2. klo 18 paastoliturgia RL JK RM
La 26.2. klo 18 vigilia ID JK JM
Su 27.2. klo 10 liturgia ID JK JM
Su 13.3. klo 10 liturgia ID JK JM
Palmusunnuntai
La 19.3. klo 18 vigilia HH JK
Su 20.3. klo 10 liturgia HH JK
Suuri viikko
Pe 25.3. klo 14 suuren perjantain ehtoopal-
velus ID JK JM
klo 18 suuren lauantain aamupal-
velus ID JK JM
Pääsiäinen
La 26.3. klo 23.30 pääsiäisyöpalvelus ID JK JM
Su 10.4. klo 10 liturgia ID JK JM
La 23.4. klo 18 vigilia ID JK JM
Su 24.4. klo 10 liturgia ID JK JM

VALKEAKOSKEN RUKOUSHUONE

Su 13.2. klo 10 liturgia HH KH
Su 13.3. klo 10 liturgia RL
Su 10.4. klo 10 liturgia

JÄMSÄ

Seppolan srk-sali, Mottilantie 2

Su 13.3. klo 10 liturgia HH KH

Kirkkoherranvirasto on avoinna: ti-pe klo 9-13, puh. (03) 3141 2700, fax (03) 3141 2740

Kirkkoherra Risto Lintu, risto.lintu@ort.fi, puh. (03) 3141 2721, 050 557 0050

Päivystys kansliassa ke ja to klo 10-13

II pappi Heikki Honkamäki, heikki.honkamaki@ort.fi, puh. (03) 3141 2723, 050 557 0057

Päivystys kansliassa ti ja pe klo 10-13

Kanttori Risto Matsi, p.(03) 3141 2722, 050 557 0051,

Talous- ja hallintosihteeri Marita Jouhki-Inkinen, marita.inkinen@ort.fi, puh. (03) 3141 2731, 050 557 0055

Kanslisti Arja Pikkuharju, arja.pikkuharju@ort.fi, puh. (03) 3141 2700, 050 557 0053,

Diakonia-asioissa voi ottaa yhteyttä diakoniatoimikunnan puheenjohtajaan **Kaija Linnavaan**, puh. (03) 265 4137 ja 040 737 0347, tai diakoni **Harri**

Kahilaan, puh. 045 130 6723, Porissa myös diakoni **Jorma Kudjoihin**, puh. 040 571 9137.

VALAMON YSTÄVÄT RY/ TAMPEREEN OSASTO

Valamon Ystävien yleisöillat **tiistaisin alkaen klo 18** Nikolainsalissa (Tuomiokirkonk. 28).

Luostarin pääkirkon hyväksi kerättävä pääsymaksu

5 € /henkilö; 2,5€ /opiskelija.

- 1.3. **Isä Markku Salminen:** Venäläis-ortodoksinen Ahvenanmaa

- 5.4. **Dosentti Eira Hernberg:** Tämä ihmisen elämä. Aari Surakan ja Tito Collianderin tuotantoon pohjautuva lausuntailta.

Osasto valmisteele pyhiinvaellusta pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen luostariin. Matkan ajankohda on 27.7.-1.8.. Arvioitu kokonaishinta on 320-350€. Matkan vastuullisena järjestäjänä on Joensuu Congress and Travel Service Ltd. Matkalle on varattu 35 paikkaa, joista etusija annetaan Valamon Ystävät ry:n jäsenille. Tiedustelut ja ilmoittautumiset Arja Frimanille, puh. (013) 248 8421, 050 552 1902 tai arja.friman@saunalahti.fi

Olette lämpimästi tervetulleita!

ORTODOKSISIA RUKOUSHET- KIÄ TAMPEREEN YLIOPISTON KAPPELISSA

Tampereen yliopiston kappeliin kerääntyi 13. tammikuuta parikymmentä yliopiston ortodoksista opiskelijaa, opettajaa ja henkilökuntaan kuuluvaa. Isä Heikki ja kanttori Risto Matsi toimittivat aamurukoushetken, jonka myötä aloitettiin säännölliset jumalanpalvelukset yliopistolla.

Tampereen yliopiston korkeakoulupastori Risto Korhosen mukaan kysymyksessä oli "kirkkohistoriallinen" tapahtuma. Yliopiston kappeli on suunniteltu ekuumeenista käyttöä varten. Seinällä on ikoni, ja muutakin ortodoksiseen rukoukseen kuuluvaa esineistöä ollaan hankkimassa. Kappelin sisustusta voi muunnella kulloisenkin käyttötärpeen mukaiseksi.

Kevään aikana kappelissa toimitetaan ortodoksisia aamurukoushetkiä kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona klo 8.30. Seuraavat ajankohdat ovat 9.2., 2.3., 6.4. ja 4.5. Tilaisuudet ovat kaikille avoimia.

ORTODOKSIALUENNOT TAM- PEREELLA PAASTON AIKANA

Suuren paaston aikana maaliskuussa Tampereella järjestetään perinteiset ortodoksialuennot. Oppitukiot on tarkoitettu kaikille asiasta kiinnostuneille: niin "vanhoille ortodokseille" kuin myös kirkkoon äskettäin liittyneille tai sitä harkitseville.

Ortodoksialuentojen aiheet ja ajankohdat ovat:

To 3.3. klo 18.00 Papiston liturgiset vaatteet. Isä Heikki esittelee papin puvun eri osat ja kertoo niiden käytöstä ja historiasta sekä liturgisista väreistä.

Paikka: Tampereen kirkko. Teetarjoilu kryptassa.

To 10.3. klo 18.00 Suuren viikon jumalanpalvelukset. Isä Heikki ja kanttori Risto Matsi kertovat sanoin ja sävelin suuren viikon palvelusten syvällisestä sanomasta.

Paikka: Nikolainsali. - Teetarjoilu

TERVETULOA KUUNTELEMAAN!

TAMPEREEN SEURAKUNNALLISIA TILASTOTIETOJA 1.8.-31.12.2004

KASTETUT

Carpelan Elanor Aida Maria
Häyrinen Mikko Herman
Piironen Eino Viljami
Tuomisto Kasper Petteri
Uitto Linnea Annikki
Vik Eva Jana

Poikia 3, tyttöjä 3, yhteensä 6

AVIOLIITTOON VIHITTY

Petri Juhani Mölsä ja Pia Kristiina Tuutti
Mika Petteri Ruutinen ja Terhi Päivikki Mäkelä
Mikael Petsalo ja Tiina Katariina Värikoski
Teppo Juhani Partanen ja Laura Parsama
Gheorghe Cristian Mircean ja Crina Dana Samarghitean
Vesa-Pekka Tiainen ja Terhi Tuulikki Lemivaara
Jaakko Mikael Kasanko ja Marika Hannele Autio
Mika Lintu ja Elina Marja-Liisa Muhos

TUONILMAISIIN SIIRTYNEET

Puronsuu Sanni 84 v.
Uschanov Maria 80 v.
Kisonen Arvi 75 v.
Loponen Niina 74 v.
Alvinen Pekka Sulo 76 v.

Terentjeff Aleksanteri 71 v.
Gromov Veli Matti 48 v.
Jauhainen Oiva Juhani 47 v.
Beroga Nikolai Niilo 74 v.

Miehiä 6, naisia 3, yhteensä 9

SEURAKUNTAAN MUUTTANEET

Ahponen Tatu Stefanus
Annala Marko Kristian
Aspa Jukka Kimmo Antero
Auruksenaho Liisa Marketta
Avdouevski Ivan
Bagirova Dilbär
Bilcu Radu Ciprian
Cramariuc Andrei
Cramariuc Bogdan
Cramariuc Oana Teodora
Curticapean Alina Maria
Curticapean Florean
Dumitrescu Adina Carmen
Dumitrescu Andrei Calin
Dumitrescu Sebastian Petru
Gienko Alina
Gienko Kirill
Guina Ancuta Ionela
Guina Elina Antonia
Guina Mircea Dorel
Haapasalo Veronika
Hansen Mikko Jeremias
Hilden Irja Leena
Hirvonen Marianne
Honkanen Alla
Huurinainen Päivi Piritta

Ihanus Tiina Maria
Ilina Lilia
Jaamanen Timo Jaakko Johannes
Jalkanen Asta Miriam
Jarov Sergei
Jokela Mika Petteri
Järvilehto Vasilisa
Jääskeläinen Tatjana
Kalugin Nina Henriette Maria
Kilpeläinen Jaakko Olavi
Kobra-Michelsson Svetlana
Kulju Mira Henriikka
Kuusio Jenna Maria
Laine Jussi Ahti Tapio
Lehtonen Milja Magdaleena
Lindlöf Merja Hannele
Mahlmäki Sandra Kirsikka Pauliina
Micetic Alexander Cristian
Micetic Augusto Cristian
Micetic Evgenia
Micetic Natalia
Mircean Crina Dana
Mircean Gheorghe Cristian
Mäkelä Tommi Tapani
Nissinen Jari Ilmari
Novikova Maria
Näkkäläjärvä Inka Makreeta
Närjänen Sergei-Henrik
Oikari Lauri Johannes
Ojaranta Anja Anneli
Palviainen Mikko Aatos Henriikki
Parsama Elina
Pasolea Daniela
Patriikka Ville Antti Mikael
Peltola Ani Sarileena
Pirnes Aada Anniina

Pirnes Iida Katariina
Pirnes Irja Elina
Pänttönen Jetta Dareia
Reinikainen Valentina
Rensujeff Juha-Matti
Roihuvuo Mikko Valteri
Rusakov Jevgeni
Salakka Elli Katri
Salunin Erik
Sassila Maria Katariina Päivikki
Stsetinin Ruslan
Säppi Outi Maria
Säppi Sami Petri Johannes
Teinilä Leena Maria
Tico Florina Liana
Tico Marius
Tico Ruxandra Elena
Tirronen Alexei
Tirronen Arina
Tirronen Irina
Toivonen Artturi Emil
Toivonen Marina
Tolonen Irma Kyllikki
Tolonen Jaakko Aleksi
Tolonen Ville Topi Johannes
Tchervinskij Irina
Tsakirakis Natasha
Tsangaras Melina Anastasia
Tuominen Elsi Annika
Vik Ana
Vinberg-Häkkinen Rauni Pirjo
Kastehelmi
Volotinen Marjo Johanna

Miehiä 39, naisia 56, yhteensä 95

PÄIVÄPIIRI

Päiväpiiri kokoontuu jälleen joka toinen keskiviikko klo 13 Nikolainsalissa tai Nikolaintalon kerhohuoneessa seuraavasti:

- 26.1: isä Heikki, Mitä alttarissa tapahtuu jumalanpalvelusten aikana
- 9.2: Ainin ja Elvin opastuksella tutustutaan Nikolaintalon keittiön uusiin hygieniamääräyksiin
- 23.2: isä Harri, Rasputin
- 9.3: isä Risto: Mitä tämän jälkeen? Isä Riston viimeinen luento päiväpiirissä seurakunnan kirkkoherrana.
- 30.3: aihe avoin

Jokainen päiväpiirin tilaisuus alkaa yhteisellä kahvihetkellä. Laulamme myös Vaeltajan lauluja. Tervetuloa kaikki aikuiset yhteisiin päivähetkiimme!

ELÄKELÄISTEN VIRKISTYSLEIRI ILKOSSA

Tampereen seurakunnan diakoniatyö järjestää jo perinteeksi käyneen eläkeläisten virkistysleirin Ilkon kurssikeskuksessa Kangasalla. Leiri pidetään tänä vuonna jo keväällä, auringon sulattaessa viimeisiä talven hankia (jos niitä on siihen mennessä edes ehtinyt kertyä). Leirin ajankohta on **maanantai 18.4. - torstai 21.4.** Virkistysleirin hinta on 95 euroa, ja se sisältää majoituksen Ilkon Eerolassa, täysihoidon (aamiainen, lounas, päiväkahvi, päivällinen ja iltapala), saunan, monipuolisen ohjelman ja autokyydit Tampereelta Ilkkoon ja takaisin. Leirille voi ilmoittautua **Harri Kahilalle**, puh. (03) 255 7840. Leirin ohjaajina toimivat Harri Kahila ja Päivi Honkamäki. Tervetuloa leirille!

TAMPEREEN TIISTASEURA

kokoontuu kevään aikana Nikolaintalon kerhohuoneessa klo 18.00 seuraavasti:

- 8.2. Ohjelma avoin
- 22.2. Vuosikokous klo 18.00, sitä ennen johtokunnan kokous klo 16.30.
- 8.2. Virpovitsojen valmistus.
- 29.3. Vietämme pääsiäisen jatkoa.
- 12.4. Ohjelma avoin.
- 26.4. Kevätkauden päättäjaiset.

PAASTORUOKAKURSSI

Tampereella Nikolainsalissa

- tekemisen ja yhdessäolon iloa
- ortodoksia paastoperinteitä kunnioittaen
- sopii myös aloitteleville ruuanlaittajille

Kanssamme kokkaa kreikkalaisen aito-ortodoksiseen tyyliin Jannis Zervakis. Keittiössä voi ja saa olla hauskaa! lauantaina 5.2. klo 16 –

• ei materiaalimaksua vaan hoidamme yhdessä tarjoilun seuraavan päivän, sovintosunnuntain aterialla 6.2.

• läsnä silloin myös vastavalittu piispamme Arseni lauantaina 12.2. klo 17 – 21

- ruokailu vigilian jälkeen
- kurssimaksu 5 e (sis. ruokailun)

lauantaina 19.2. klo 17 – 21

- ei materiaalimaksua vaan hoidamme yhdessä tarjoilun seuraavan päivän, kriparilaisten kirkkosunnuntain aterialla 20.2.

lauantaina 12.3. klo 17 – 21

- ruokailu vigilian jälkeen
- kurssimaksu 5 e (sis. ruokailun)

Ilmoittautuminen kirkkoherranvirastoon. Lisätietoja Jannis Zervakis, puh. 050 400 3912, sähköposti: j.z@netsonic.fi

ISÄ RISTO ELÄKKEELLE

Kirkkoherra Risto Lintu jää eläkkeelle 1.4.2005. Hänen läksiäisiään vieteään seurakuntakuntalaisten yhteisenä juhlanä 2. pääsiäispäivänä 28.3. liturgian jälkeen Nikolainsalissa. Juhlusta kerrotaan tarkemmin seuraavassa Analogissa.

Läksiäisjuhlan suunnittelu varten on nimetty toimikunta, johon kuuluvat isä Heikki Honkamäki, Klaus af Ursin ja Eeva Manni. Heiltä saa tarkempia tietoja jo ennen Analogin ilmestymistä.

OIKAISU

Viime numerossa 5/04 olleen kirjoituksen (s. 11) *Tampereelle kolme uutta ikonia* kirjoittajaksi mainittiin Klaus af Ursin. Oikea tekijänimi on TERHI TIAINEN. Toimitus pahoittelee sekaannusta.

Ensimmäinen kerhokerta

Kuva: Leena Hänninen

TAMPEREEN LASTENKERHO

Tampereella aloitti uusi lastenkerho toimintansa 4.10.2004, jolloin isä Risto toimitti kerhon alkajaisrukoushetken. Nikolaintalon kerhohuone täyttyi 4-8-vuotiaista lapsista ja heidän vanhemmistaan, 27 eri-ikäistä innokasta ihmistä oli mukana. Kerhoa vetää **Nina Suominen**, eläkkeellä oleva uskonnonopettaja. Kerhon ns. punaisena lankana on kirkko ja ortodoksisuus kaikessa laajuudessaan.

Syksyn aikana olemme kerinneet touhumaan kaikenlaista:

- olemme tutustuneet toisiimme, piirtäneet, askarrelleet ja jutustelleet mieltä askarruttavista asioista
 - osaamme tehdä ristinmerkin ja tiedämme, keitä ovat Isä, Poika ja Pyhä Henki
 - ikoni, lampukka ja tuohus ovat tuttuja
 - Jeesuksen syntymän ja Jeesuksen kasteen juhlat kävimme läpi
 - osallistuimme vigiliaan sekä Aasian katastrofin uhrien edestä toimitettuun muisto- ja rukoushetkeen
 - seurakunnan myyjäisissä meillä oli oma myyntipöytä
- Kevätkaudella 2005 kokoonnumme seuraavasti:**

- 17.1. klo 17.30-18.30 aiheena: tuhlaja-poika; katuminen
- 31.1. klo 17.30-18.30 aiheena: Jeesuksen temppeleihin tuominen
- 14.2. klo 17.30-18.30 aiheena: ystävä, minä ja muut
- 28.2. klo 17.30-18.30 aiheena: Jeesuksen risti ja pääsiäinen
- 14.3. klo 17.30-18.30 aiheena: Jeesuksen Jerusalemiin ratsastaminen

Jatkuu sivulla 16

-28.3. klo 10 osallistumme liturgiaan ja ristisaattoon
 -11.4. klo 17.30-18.30 kertaamme pääsiäisen tapahtumia
 -25.4. klo 17.30-18.30 aiheena: Jumalan äiti ja oma äiti
 -9.5. klo 17.30-18.30 aiheena: Jumalan luomakunta, kevät ja kesä
 -23.5. klo 17.30-18.30 kerhokauden päättäjäiset / hyvää kesää!
 Lisäksi osallistumme seurakunnan pääsiäismyyjäisiin sekä teemme pienen retken. Tervetuloa mukaan 4-8-vuotiaat uudet ja entiset kerholaiset Lasten vanhemmat voivat halutessaan olla kerhossa lapsensa mukana.
 Nina Suominen, puh. 0500 915 807.
PS. Nina kaipaa kerhoavuksi lapsista pitävää nuorta tai eläkeläistä.

NOKIAN TIISTAISEURA

Tiistaiseura kokoontuu keväällä seuraavasti:
 17.3. Leila Jaakkonen, Ketolanmäenkatu 6 B, puh. 342 1390.
 14.4. Eeva-Liisa Kaikkonen, Kavolinkatu 4 D 28, puh. 040 568 3147.
 19.5. Vappu Ella, Ruutanankatu 15, Siuro, puh. 340 3736.

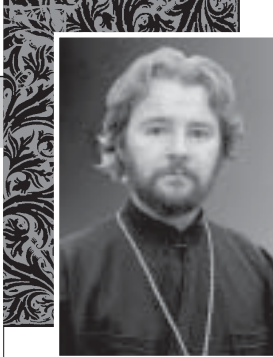
Porin kuulumisia

PORIN KIRJALLISUUSKERHO

Sunnuntai 13.2. klo 16, Nadja von Schoultz: KUOHUVAT VUODET HUOM! Muuttunut aika!
 Sunnuntai 6.3. klo 16, Sergei Tsetverikov: PYHITTÄJÄ PAISI VELITSKOVSKI
 Sunnuntai 3.4. klo 16, Isä Johannes: VALAMON VANHUUKSEN KIRJEITÄ

PORIN KÄSPAikka- JA ASKARTELUKERHO

Maanantai 14.2. klo 17
 Maanantai 28.2. klo 17, uusi aika
 Maanantai 14.3. klo 17
 Maanantai 11.4. klo 17
 Maanantai 9.5. klo 17

Kirkkoherra Petri Ratilainen

Taivasten valtakunta on tullut lähelle

LOPPIAISEN jumalanpalveluksissa monessa kohtaa tuli voimallisesti esille sekä Kristuksen että Johannes Kastajan sanat: "Tehkää parannus, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle". Nämä sanat tulisi sisältyä jokaisen kristityn ihmisen elämään kaikissa teoissa ja ajatuksissa. Viime aikoina maailmalta tulleet ikävät uutiset puhuttavat meitä kaikkia. Mieleen nousee ajatus: Millainen lähimmäinen minä olen? Miten lähellä taivasten valtakunta on minua?

Eriyisesti paaston aikana meitä kehoitetaan itsetutkisteluun, miettimään omaa osuuttamme Jumalan luomistyössä ja kuinka kohtaamme lähimmäiset läheltä ja kaukaa? Kuitenkin papeilta kysytään päivittäin, mitä paastossa saa syödä? Kirkon opetuksella ja säännöillä on oma suuri viisautensa kasvattaa meitä lähemmäksi Jumalaa ja luotua maailmaa.

Joillekin ihmisille kaikki on itseltään selvää ja he elävät viisaasti, mutta useimmat meistä tarvitsevat jatkuvaa valppautta ja katumusta. Jumala uskoo heikon ja syntisen ihmisen pyrkivän kohti hyvää elämää, ja siksi hän kutsuu häntä luokseen. Hän ei halveksi ketään meistä, ei syntistä naista, ei publikaania tai ryöväriä vaan kutsuu meitä yhteistoimintaan, jotta löytäisimme elämästämme sen, joka kuuluu taivasten valtakuntaan.

Jumala uskoo meihin, mutta miten vaikea meidän on uskoa todeksi toisen ihmisen katumus, rukous, paasto, parannukseteko tai pyrkimys hyvään? Usein mieleen saattaa tulla ajatus: "Tuokaan tuossa ei edes yritä,

kunhan vain teeskentelee." Kaikkiin kohtaamiimme asioihin kaivamme syylliset esiin. Tämä on ollut ikuinen ongelma jo kauan ennen kirkon pyhiä. Sellaiset ihmiset ovat ihailtavia, jotka hoitavat tehtävänsä etsimättä syyllisiä. Yksi tällainen oli *Tuntemattoman sotilaan* alikersantti Hietanen: "En mä tää tässä mittään syyllisii kaippa, Lahtist ja konekivääriä mä kaippan."

"Siunatkaa minua pyhät isät, veljet ja sisaret ja antakaa minulle syntiselle anteeksi, millä olen syntiä tehnyt teoin, sanoin ja ajatuksin. Jumala armossaan antakoon meille anteeksi ja armahtakoon meitä kaikkia".

Isä Petri

Pyhä Johannes Krysostomos:

Nykyinen elämä ei todellakaan ole yhtään parempi vankilaa. Kun menemme vankilarakennukseen, näemme me siellä kaikki vangit kahleissa. Aivan kuin elämässämme. Kun me poistettuaamme ulkoisen loiston astumme kunkin ihmisen elämän sisään, niin näemme, että kunkin ihmisen ja varsinkin rikkaan ihmisen sielu on raskaitten kahleitten kahlehtima. Sillä mitä enemmän heillä on rikkautta, sitä enemmän heillä on kahleita. Nähdessasi vangin, joka on kaula-, käsi- ja jalkarautoissa, sinä pidät häntä äärettömän onnettoman, mutta nähdessasi rikkaan, jolla on lukemattomia aarteita, älä sano häntä onnelliseksi, vaan mitä kovaoimmaksi ihmiseksi. Sillä kahleitten lisäksi hänellä on vielä julma vanginvartija – ilkeä ahneus, joka ei salli hänen poistua vankilasta, vaan valmistaa hänelle tuhansia uusia kahleita ja vankiloita, ja saatettuaan hänet sisäiseen vankilaan pakottaa hänet vielä nauttimaan kahleistaan, niin että hänellä ei ole minkäänlaista toivoa vapautua häntä piinaavasta pahasta. ■

PYHÄKÖT:

Yliopistonkatu 19 B 3, 20100 TURKU

Toimittajat: **PR** Petri Ratilainen, **PT** Pasi Torhamo
ID Ion Durac, **JM** Jouni Mäkelä, **DD** Daniela Durac,
AN Antti Narmala, **JK** Jorma Kudjoi, **ML** Marianna
Länne, **VT** Viktor Turhanen, **TS** Teppo Siili, **JP** Joonas
Pyöli, **PeT** Pekka Torhamo

Turun kirkko, Pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran muistolle
Yliopistonkatu 19, puh. (02) 277 5443
Isännöitsijä Leena Nordanberg, puh. (02) 233 4023
Rauman rukoushuone, Pyhän Nikolaoksen muistolle, Länsikatu 10
Vahtimestari Christina Heino, puh. (02) 822 5007
Isännöitsijä Miila Liinanotko, puh. (02) 823 5124
Salon rukoushuone, Pyhän Ristin muistolle, Uskelankirkkotie 23, puh. (02) 731 2727
Isännöitsijä Arvo Hoppo, puh. (02) 731 1442

JUMALANPALVELUKSET

TURUN KIRKKO

HELMIKUU

ti 1.2.	klo 18	vigilia	ID PT
ke 2.2.	klo 10	liturgia	PR PT
ke 2.2.	klo 18	iltarukous	PR
la 5.2.	klo 18	vigilia	PR PT
su 6.2.	klo 10	liturgia	PR PT
	klo 18	ehtoopalvelus	PR PT,
		sovintosunnuntai	
ma 7.2.	klo 18	katumuskanoni	ID JM
ti 8.2.	klo 18	katumuskanoni	PR PT
ke 9.2.	klo 10	paastoliturgia	PR PT
	klo 18	katumuskanoni	ID JM
to 10.2.	klo 18	katumuskanoni	PR PT
la 12.2.	klo 18	vigilia	PR PT
su 13.2.	klo 10	liturgia	PR PT, slaaviksi
ke 16.2.	klo 18	paastoliturgia	PR PT
la 19.2.	klo 10	liturgia	ID DD, romaniaksi
	klo 18	vigilia	ID PT
su 20.2.	klo 10	liturgia	ID PT
ke 23.2.	klo 18	paastoliturgia	ID JM
la 26.2.		vigilia	PR PT
su 27.2.		liturgia	PR PT

MAALISKUU

ke 3.3.	klo 18	paastoliturgia	PR PT
pe 4.3.	klo 18	ehtoopalvelus	PR PT,
		maailman rukouspäivän tilaisuus	
la 5.3.	klo 18	vigilia	ID JM
su 6.3.	klo 10	liturgia	ID JM

ke 9.3.	klo 18	paastoliturgia	PR JM
la 12.3.	klo 18	vigilia	PR PT
su 13.3.	klo 10	liturgia	PR PT, slaaviksi
ti 15.3.	klo 18	sairaanvoitelun sakramentti	PR PT
ke 16.3.	klo 18	paastoliturgia	ID PT
la 19.3.	klo 10	liturgia	ID DD, romaniaksi
	klo 18	vigilia	PR PT
su 20.3.		liturgia	PR PT
ma 21.3.	klo 18	aamupalvelus	ID JM
ti 22.3.	klo 18	aamupalvelus	PR PT
ke 23.3.	klo 10	paastoliturgia	PR PT
	klo 18	aamupalvelus	ID JM
to 24.3.	klo 10	liturgia	PR PT
	klo 18	aamupalvelus	PR PT,
		12 evankeliumia	
pe 25.3.	klo 10	hetkivalvelus	VT PT
	klo 14	ehtoopalvelus	PR PT
	klo 18	aamupalvelus	PR PT
la 26.3.	klo 10	liturgia	PR PT, slaaviksi
	klo 23.30	pääsiäisyönpalvelus	PR PT
su 27.3.	klo 16	ehtoopalvelus	PR PT,
		lasten pääsiäinen	
ma 28.3.	klo 10	aamupalvelus+liturgia	PR PT, slaaviksi

RAUMAN RUKOUSHUONE, Länsikatu 10

ti 8.2.	klo 18	katumuskanoni	ID JM
la 19.2.	klo 18	vigilia	PR JM
su 20.2.	klo 10	liturgia	PR JM
ke 9.3.	klo 18	paastoliturgia	ID PT
la 19.3.	klo 18	vigilia	ID JM

su 20.3.	klo 10	liturgia	ID JM
to 24.3.	klo 18	aamupalvelus	ID JM,
		12 evankeliumia Kristuksen	
		kärsimyksistä	
ma 28.3.	klo 10	aamupalvelus+liturgia	PR JM

SALON RUKOUSHUONE, Uskelankirkkotie 23

la 5.2.	klo 18	vigilia	ID JM
su 6.2.	klo 10	liturgia	ID JM
ke 9.2.	klo 18	katumuskanoni	PR PT
ke 23.2.	klo 18	paastoliturgia	PR PT
la 5.3.	klo 18	vigilia	PR PT
su 6.3.	klo 10	liturgia	PR PT
ti 22.3.	klo 18	aamupalvelus	ID JM
la 26.3.	klo 23.30	pääsiäisyön palvelukset	Teppo Siili, Joonas Pyöli

PALVELUKSET MUUALLA

Harjavalta, ev.lut. seurakuntatalo

la 29.1.	klo 10	liturgia	ID JM
----------	--------	----------	-------

Loimaa, ev.lut seurakuntatalo

ke 16.2.	klo 18	paastoliturgia	ID JM
----------	--------	----------------	-------

Uusikaupunki

ke 16.3.	klo 18	paastoliturgia	PR JM
----------	--------	----------------	-------

Kirkkoherranvirasto puh. (02) 277 5440, fax (02) 277 5441 sähköposti: turku@ort.fi

avoinna ma, ti, to klo 10.00–13.00, ke klo 14.00–18.00, perjantaisin suljettu

Seurakuntasihteeri Nina Lasarov

Kirkkoherra Petri Ratilainen, puh. (02) 277 5444, 041 430 1285, kotipuh. (02) 244 2105, sähköposti: petri.ratilainen@ort.fi

Kanttori Pasi Torhamo, puh. 239 3848, 040 835 8360, sähköposti: pasi.torhamo@ort.fi

Seurakuntalehtori Paula Ratilainen, kotipuh. (02) 234 5058, 050 596 0514

Matkapapisto: Pastori Ion Durac, kotipuh. (02) 438 4939, 040 516 6741, sähköposti: idurac@surfeu.fi

Kanttori Jouni Mäkelä, kotipuh. (02) 250 0137

TURUN KIRKON KUORO

Johtaja kanttori Pasi Torhamo,
puh. 040 835 8360.
Lisätietoja saa kanttorilta.

LOIMAAN SEUDUN TIISTAI-SEURA

Sihteeri Liisa Nikula, puh. (02) 762 7704

RAISION TIISTASEURA

Pj. Anneli Haapaniemi, puh. 050 329 6618.

Kokoontumiset:

Tiistaina 22.2.05 klo 13.00 Yrjö ja Anneli Haapaniemellä, Frälssintie 7 A 5
Tutustumme kevään aikana Pentti Hakkaraisen kirjaan
KIRKKO LUOVANA YHTEISÖNÄ
Terveisin Anneli

RAUMAN TIISTASEURA

Pj. Ulla Raula, puh. 044 364 817 tai (02) 823 9735
sähköposti: ullaraula@suomi24.fi
Siht. Maija Nuto, puh. 050 757 2528
sähköposti: maija.nuto@luukku.com
Tied. Helena Virta, puh. 044 3681 207 tai (02) 868 1207
sähköposti: helena.virta@luukku.com
- Vuosikokous ti 15.2. klo 18.
- Opintokerho kokoontuu kevätkaudella: 18.1., 1.2., 15.2., 12.3., 26.3. 12.4., 26.4. ja 10.5.
Toiminnasta ilmoitetaan Uuden Rauman Yhdistyksiä-palstalla.

SALON TIISTASEURA

Pj. Olli Forssen, Kärkänkatu 11, 24130 Salo, puh. (02) 733 2504,

vpj. Arvo Happo, Salaistentie 10, 24240 Salo, puh (02) 731 1442.

Salon tiistaiseura kokoontuu Salon Pyhän Ristin tsasounassa 1.2. klo 19 ja 22.2. klo 18, jolloin on vuosikokous. Sen jälkeen kokoonnumme kolmen viikon välein 15.3., 5.4., 26.4. ja 17.5. Kellon aika on aina klo 18.

ORTODOKSIAPIIRI

Ortodoksiapiiri on tarkoitettu kaikille, jotka haluavat tutustua ortodoksiseen kirkkoon, sen opetukseen ja jumalanpalveluksiin. Aiheita käsitellään alustuksien ja keskustellen. Yhteysenkilö, jolta saa lisätietoja: Mikko Ylinen, puh. (02) 230 9040, sähköposti: mikko.ylinen@utu.fi. Piiri kokoontuu seurakuntasalissa tai kerhohuoneessa ma 7.3. klo 18.

TURUN KUORON KONSERTTI UDESSAKAUPUNGISSA 20.3. KLO 15

Turun kirkon kuoro esittää suuren paaston ja pääsiäisen ajan ortodoksista kirkkomusiikkia. Konsertti pidetään Uudenkaupungin seurakuntakeskuksessa, Koulukatu 6.
Kuoroa johtaa kanttori **Pasi Torhamo**.
Vapaa pääsy. Käsiohjelma 5 €. **TERVETULOA!**

HUOMIO !!!

Jos olet yli 8-vuotias ja mietit, mitä kivaa voisit tehdä sunnuntaisin klo 14-15:n välisenä aikana, niin tervetuloa kuuroon! Saat tutustua klassiseen ja hengelliseen musiikkiin ja koet ihania yhteislaulun hetkiä!
Lisätietoa: Kristina, puhelin 044 550 9752.

SE HIT ALLA SVENSKAR OCH SVENSK TALANDE I FÖRSAMLINGEN

Efter en paus på 6 år försöker vi igen starta en diskussions grupp på svenska där vi funderar och dryftar olika frågor ur Bibeln.

Vi träffas den 2 måndagen i månaden med start den 14.2. kl. 17.30. De övriga måndagarna är: 14 mars, 11 april, 9 maj. Efter en paus över sommaren träffas vi igen den 12 september, 11 oktober, 14 november och 12 december. Alla träffar aviseras i ÅU lördagen innan under rubriken "Just nu".

Kontaktperson: Barbro Doepel, tel. (02) 235 0121, 0400 507 783.

PÄÄSIÄISYÖN ATERIA

Ikonimaalarit järjestävät tämän vuoden pääsiäisyön aterian seurakuntasalissa su

Turun tiistaiseura

Pj. pastori Ion Durac puh. (02) 438 4939, 040 516 6741

Vpj. Helvi Määttä, puh. (02) 238 1666

Siht. Birgitta Söderman, puh. (02) 235 3267

- Tiistaiseuraillat jatkuvat taas kevätkaudella *parillisilla* viikoilla 11.1. alkaen joka toinen tiistai.

- Vuosikokous ti 22.2. klo 17.30

- Tiistaiseura kokoontuu Turun kirkon seurakuntasalissa, Yliopistonkatu 19. **Tervetuloa** mukaan toimintaan!

TURUN SEURAKUNNALLISIA TILASTOTIETOJA 29.11.2004–12.1.2005

KASTETUT

Kärkkäinen Nikolai Juhani

1 poika, - tyttöä, yhteensä 1

SEURAKUNTAAN MUUTTANEET

Dubenko Roman
Hannus Niina
Kokkonen Elizabeth Eva
Kokkonen Natalia
Kostrov Alexandre

Kostrov Anton

Kostrova Larissa
Romanov Päivi Helena
Rybina Claudia Minna
Salo Birgitta Anneli
Volkova Alvinna
Vyazhevich Alexandr
Vyazhevich Irina
Vyazhevich Svetlana
Vyazhevich Yuliya

4 miestä, 11 naista, yhteensä 15

IKUINEN MUISTO

Lamppu Anna 95 v
Narmala Lyyli 90 v
Semenova Mariana 29 v
Vatja Lea Maritta 63 v

4 naista, yhteensä 4

SEURAKUNNASTA MUUTTANEET

5 miestä, 8 naista, yhteensä 13
VÄKILUVUN MUUTOS - 1

TILASTOTIETOJA VUODELTA 2004

Jäsenmäärä 31.12.2004:

2706 (PV-väestössä 132)

Kastetut 25

Kuolleet 34

Seurakuntaan muuttaneet 65

Seurakunnasta muuttaneet 46

Kirkkoon liittyneet 78

Kirkosta eronneet 21

27.3. noin klo 3. Lippuja saatavana kirkkoherranvirastosta: aikuiset 15 € ja lapset 8 €. Liput lunastettava viimeistään viikkoa ennen pääsiäistä. Aterian tuotto lahjoitetaan seurakunnalle.

PÄÄSIÄISMYYJÄISET

Turun seurakunnan yhteydessä toimivien kerhojen ja toimintapiirien yhteiset myyjäiset järjestetään **lauantaina 19.3. klo 10-13** seurakuntasalissa, Yliopistonkatu 19 B. Myytävänä kirjallisuutta, kortteja, ikoneita, leivonnaisia ym. **TERVETULOA OSTOKSILLE!**

VALAMON YSTÄVÄT / Turun paikallisosasto

Pj. kirkkoherra Petri Ratilainen, puh. (02) 244 2105, 041 430 1285
Vpj. rovasti Viktor Turhanen, puh. (02) 432 9411
Siht. Maritta Koskinen, puh. 040 550 6348
- Valamon Ystävien yleisöillat järjestetään joka kuukauden kolmas maanantai. Poikkeuksena keväällä 2005 suuren viikon maanantai, jonka tilaisuus järjestetään palmusunnuntaina. Kunkin illan ohjelma alkaa klo 17.30 seurakuntasalissa kahvi- ja teetarjoilulla, jonka jälkeen on esitelmä, joka tarjoaa mahdollisuuden tutustua ortodoksisen kirkon perinteeseen ja hengelliseen elämään.
- Maanantai 21.2. klo 17.30:
Vuosikokous.
Luennoitsijavieraana **Jacob Seela** Turun juutalaisesta seurakunnasta.
- Lauantai 19.3. klo 10–13:
Pääsiäismyyjäiset.
- Sunnuntai 20.3. liturgian jälkeen klo 12.30: Professori **Rene Gothóni: Athosvuoren luostarit**
- Maanantai 18.4. klo 17.30
Professori **Jouko Martikainen: Syyrian kirkko**
- Maanantai 16.5. kevätretki.
Tilaisuudet ovat avoimia kaikille.
Tervetuloa mukaan!

KIRJASTOMME OTTAA VASTAAN KIRJALAHJOITUKSIA.

TURUN KIRKKO AVOINNA 14.3.-1.4. klo 10-15

TIESITHÄN, ETTÄ MEILLÄ Turussa toimii perhekerho! Kerhon neljäs toimintakausi on alkanut tammikuussa, ja olemmekin postittaneet kerhotiedotteen kaikkiin perheisiin, joissa on alle kouluikäisiä lapsia.

Tämän kevään aikana tapailemme n. kolmen viikon välein. Tietysti useamminkin voisi kerho kokoontua, mutta koska toimimme vapaaehtoisvoimin ilman varsinaista vetäjää, niin tapaamiskertoja rajoittavat jo muut aikaisemmin sovitut menot. Kevään aikana tutustutaan ortodoksiin perinteisiin, nautitaan lastenkulttuurista ja retkeillään luonnossa. Uusia ideoita toiminnasta otetaan mielellään vastaan.

Äitilapsipiiri-nimestä on luovuttu, ja tilalle on tullut perhekerho tai "Villit Karitsat", kuvaava nimi lapsillemme. Erytisen mukavaa on kuluneena syksynä ollut se, että kerhossamme on mukana isiä ja että perheet tulevat yhdessä kerhoon. Kerhoon ovat tervetulleita myös isovanhemmat lapsenlapsineen!

Iloiseen joukkoomme mahtuisi enemmänkin kerholaisia, joten lähtekääpä mukaan. Paljon on puhuttu lapsi- ja nuorisotyöstä ja sen tärkeydestä seurakunnissa. Vaaleissakin monet ehdokkaat asettivat juuri lapsi- ja nuorisotyön yhdeksi tärkeimmistä asioista. Aamun Koitto -lehdessä oli viime syksynä artikkeli, jossa kerrottiin, että monelle ortodoksilapselle ensimmäinen kosketus kirkkoon ja perinteisiin on vasta koulun uskonnonopetuksen myötä. Me voimme jokainen omalta kohdaltamme vaikuttaa siihen, miten ja missä omat lapsemme tai lapsenlapsemme saavat kosketuksen kirkkoon. Osallistumalla toimintaan, käymällä kirkossa yhdessä lasten kanssa tulemme "näkyviksi" ja muutkin seurakuntalaiset huomaavat, että uutta polvea on kasvamassa.

Tämän kevään ohjelma on suunnitel-

tu, ja ohessa kerhokerrat ja ajat (ohjelma on luettavissa myös seurakunnan ilmoitustaululta). Kaikki ei ole ihan vielä lukkoon lyötyä, ja aina voi tapahtua suunnitelmien muutoksia, peruutuksia, yllätyksiä... joten ilmoitathan tulostasi noin viikkoa ennen kerhokertaa, samalla voimme tiedottaa tärkeistä ja huomioon otettavista asioista.

Hyvää jatkoa alkaneelle vuodelle, tavataan kerhossa ja kirkossa!

T. Hannele

Perhekerhon kevät ohjelma

5.2. klo 15 laskiaisen kunniaksi pulkkailaan Puolalan puistossa, ulkoilun jälkeen mennään seurakuntatalolle kuuntelemaan laskiaisen ja paaston perinteistä sekä syödään pullia!

26.2. Hiihtoloman kerhokerta on vielä avoin, tutustutaan johonkin museoon tai näyttelyyn tai ajankohtaiseen lastentapahtumaan. Muistathan ilmoittautua ja tiedustella, mitä tehdään!

19.3. klo 16 askarrellaan seurakuntatalolla virpovitsoja ja kuullaan pääsiäisen perinteistä. Askartelun jälkeen viedään vitsat kirkkoon pyhitettäväksi. Omat pajunoksat/koivunoksat mukaan.

28.3. klo 10 toisen pääsiäispäivän palvelus on suunnattu lapsille, tehdään ristisaatto ja nautitaan pääsiäisen tunnelmasta.

16.4. klo 16.30 Nukketeatteria seurakuntatalolla. Taigamatto esittää näytelmän piispa Henrik ja linnan tonttu.

28.5. Mennään luontoretelle laavulle Kaarinaan, paistetaan makkaraa tarkastellaan kesän merkkejä luonnossa. Omat retkievät mukaan! Kävelymatka laavulle ei ole pitkä, pienetkin jaksavat varmasti. Paikalle mennään omilla kyydeillä, kellon aika vielä avoin.

11.6. Vesibussiretki Vepsään. Vepsässä on mukava uimaranta. Luontopolku ja kahvila. Voidaan leikkiä yhdessä erilaisia ulkoleikkejä! Omiakin eväitä kannattaa ottaa mukaan! Aikataulut vielä avoimia, kevään Analogissa lisää tietoa.

Ilmoittautumiset ja tiedustelut:

Hannele Kontsas-Vähäsilta
puh. 040 570 1326, Outi Sigfridsson,
puh. 040 579 3564

Oikean puheen lahja

Suuren paaston aikaa, joka valmistaa meitä Herran pääsiäiseen – uuden elämän ja uuden ihmisyyden juhlaan. Tuohon uuteen ihmisyyteen kuuluu olennaisena osana oikean kommunikoimisen – oikean puheen, kuuntelemisen ja ymmärtämisen lahja. Pyhän Efraim Syyrialaisen paastorukouksessa me lausumme: "...estä minusta turhanpuhuminen henki..." ja paastoliturgian veisuissa ja rukouksissa me pyydämme, että "Herra panisi suullemme vartijan ja vartioitsisi huultemme ovea". Sanalla on valtava voima, sillä sanan kautta Jumala on luonut kaiken olevaisen, ja näin ollen sanan ja

puheen syvimpänä tarkoituksena ja päämääränä on luoda jotakin myönteistä, toimia siltana sydäimestä sydämeen. Kaikki sellainen puhe, joka ei luo mitään myönteistä, on turhaa puhetta, jota meidän kristittyinä tulisi välttää.

Paaston aikana me voimme aivan erityisellä tavalla kiinnittää huomiota puheeseemme ja opetella kadottamaamme oikean puheen taitoa. Oikea puhe kasvaa ajatuksistamme ja tunteistamme: jos me olemme vihaisia tai tyytymättömiä me todennäköisesti käytämme väärin puheen lahjaa. Sen vuoksi meidän tulisi puhuessamme tarkkailla sekä ajatuksiamme että tunteitamme, sillä ne kuultavat sanojemme lävitse, halusimmepa sitä tai emme. Mutta kommunikoimisen kannalta pelkkä puhuminen ei riitä, vaan meidän on myös opittava aidosti kuuntelemaan toinen toistamme.

Kuunteleminen merkitsee sitä, että me olemme elävästi ja tarkkaavaisesti läsnä siinä, mitä tapahtuu. Oman näkemyksemme luominen toisen puhussa on pahimpia erehdyk-

siämme kommunikaation alueella. Todellinen kuunteleminen vaatii nöyryyttä ja avoimuutta: se merkitsee itsetärkeydestämme luopumista, itsemme tyhjentämistä ennakkoluuloista ja ennakkoasenteista ja myötätuntoista suhtautumista siihen, mitä meille puhutaan. Eräs vanha hengellinen opettaja tiivistää kaiken edellä sanotun seuraavasti: "Jos haluat sanoa jotakin, mikä voisi olla loukkaavaa ja valhetta, älä sano sitä! Jos haluat sanoa mitä tahansa, josta voisi olla apua toisille, mutta joka ei ole totta, älä sano sitä! Jos tiedät, että se, mitä haluat sanoa, voisi olla loukkaavaa, vaikka se olisi-kin totta, älä sano sitä! Jos haluat sanoa jotakin, mistä voisi olla apua toisille ja mikä on totta, sano se oikeaan aikaan!"

Oikea aika puhua on silloin, kun olet täysin rauhallinen ja toinen on vastaanottavainen. Jos olet vihainen, aika on silloin aina väärä! Jos taas sydän on puhdas ja täynnä rakkautta, se puhuu aina oikein ja oikeaan aikaan.

isä Markus

Lasten talvileirillä

Hämeenlinnan seurakunnan järjestämä talvileiri pidettiin jo kolmannen kerran luterilaisen seurakunnan tiloissa Loimalahdessa (8.-9.1.2005). Isä **Mikael Sundkvist** toimitti paikkojen siunaushetken ja oli mukana leirillä lauantai-iltapäivään saakka. Leirin ohjaajina olivat tällä kertaa **Jaakko Olkinuora** ja toijjalalainen **Ella Kaikkonen**. Leiriläisiä oli Hämeenlinnasta (4), Rengosta (3), Tampereelta (5), Toijjalasta (1), Turengista (1), Urjalasta (2), Viialasta (1) ja kaksi entistä hauholaista tulivat jopa Outokummusta saakka. Lisäksi kaksi pientä tyttöä oli lauantaina "puolipäivähoitolaisena". Leirin vastuullisena johtajana toimi **Leena Honkamäki**.

Lauantaina lapsia viihdytti imitaattori **Sami Laukkanen** Toijjalasta. Hän esitti meille äänellään monia tuttuja ja pienemmille vähän tuntemattomampiakin julkkiksia aina Tarja Halosesta Kimi Räikköseen. Suosikki kuitenkin oli Pavo Lipponen.

Leirin aikana laulettiin, leikittiin ja syötiin paljon. Saunojen aikaan tytöt tekivät helmienkeleitä ja -liskoja ym. helmikoruja ja pojat ilmeisesti pelasivat pingistä, joka on ollut joka vuosi paikan yksi vetonauloista. Tänä vuonna "lumiuinti"

oli vähän hankalaa, koska lumi oli aika jäässä ja sitä oli vähän. Kuitenkin saunasta käytiin vähän pyörimässä ja juoksentelemassa pihallakin.

Iltaa vietettiin "pyjamaparty"-tunnelmissa. Lapset olivat itse valmistelleet päivän aikana erilaisia esityksiä, leikkejä ja ohjelmia illanviettoa varten. Aika kului mukavissa tunnelmissa. Iltahartauden jälkeen luettiin vielä iltasatuja ja -tarinoita, jonka jälkeen lapset rauhoittuivat.

Aamulla heti herättyämme luettiin leiripaikalla rukouskirjasta kolmas hetki ja lähdettiin bussipysäkille. Lapset olivat kiltisti kirkossa ja osallistuivat liturgiassa ehtoolliseen. Kirkon ulkopuolella lapset esittivät oppimansa iloisen italialaisen Arivederci-laulun kaksikielisesti (tytöt ja pojat kilpailivat keskenään). Tätä laulua laulettiin myös bussia odoteltaessa, ja hymyssä suin sitä esitettiin vanhemmillekin:

Arivederci hei – hei nyt näkemiin vaan, hei, hei, nyt näkemiin vaan,

Kuva: Nina Kainulainen

ARIVEDERCI! Lapset harjoittelevat ja laulavat innolla iloista italialaista laulua.

viivymme vain hetken aikaa, kun taas saavumme.

Kai voitte te hetkisen oottaa, ei matkamme viipyä saa.

Ei huoli voi riemua voittaa, kun uudelleen tapaamme taas.

Arivederci hei...

Leiri oli jälleen kerran onnistunut ja mukava. Kiitoksia tuli niin leiriläisiltä, vanhemmilta, seurakuntalaisilta – ja jopa leiriemäntä **Nina Kainulainen** halusi kiittää erityisesti lapsiamme siitä, kuinka kiltisti ja siististi he olivat käyttäytyneet.

Seurakunnan puolesta haluan kiittää kaikkia leiriin osallistuneita lapsia, ohjajia ja vanhempia.

Leena Honkamäki

Matti Alangon katu 11
13130 Hämeenlinna

Pyhäköt:

Toimittajia: Papisto: Markku Aroma, Gaius Sahlberg ja Mikael Sundkvist
Kanttorit: Leena Honkamäki, Jenni Sundkvist ja Jaakko Olkinuora

Hämeenlinnan kirkko

Pyhän Aleksanteri Nevskin ja Pyhän Johannes Krysostomoksen muistolle
Erottajakatu 2

Ahveniston kirkko

vanhalla hautausmaalla (Keskussairaala vastapäätä) Pyhän Johannes Kastajan mestauksen muistolle

Isännöitsijä: Yrjö Usvasalo Puh. (03) 671 6240

JUMALANPALVELUKSET

HELMIKUU

la 5.2.	klo 17	vigilia
su 6.2.	klo 10	liturgia, sovintosunnuntai
	klo 18	ehtoopalvelus
ma 7.2.	klo 18	katumuskanoni
ti 8.2.	klo 18	katumuskanoni
ke 9.2.	klo 18	ennen pyhitettyjen lahjain liturgia
to 10.2.	klo 18	katumuskanoni
la 12.2.	klo 17	vigilia
su 13.2.	klo 10	liturgia, ortodoksisuuden sunnuntai - ikonit kirkkoon siunattaviksi
ke 16.2.	klo 18	ennen pyhitettyjen lahjain liturgia
la 19.2.	klo 17	vigilia
su 20.2.	klo 10	liturgia, P. Grigorios Palamaksen sunnuntai
ke 23.2.	klo 18	ennen pyhitettyjen lahjain liturgia
la 26.2.	klo 16.30	yleinen panihida
	klo 17	vigilia
su 27.2.	klo 10	liturgia (sm-sl), ristinkumartamisen sunnuntai

MAALISKUU

ke 2.3.	klo 18	ennen pyhitettyjen lahjain liturgia
la 5.3.	klo 17	vigilia
su 6.3.	klo 10	liturgia, Pt. Johannes Siinailaisen sunnuntai
ke 9.3.	klo 18	ennen pyhitettyjen lahjain liturgia
pe 11.3.	klo 18	akatistoshymni Neitsyt Marialle

la 12.3.	klo 17	vigilia
su 13.3.	klo 10	liturgia, Pt. Maria Egyptiläisen sunnuntai
ke 16.3.	klo 18	ennen pyhitettyjen lahjain liturgia
la 19.3.	klo 17	vigilia, virpovitsat kirkkoon siunattavaksi
su 20.3.	klo 10	liturgia, Herran ratsastus Jerusalemiin -palmusunnuntai
ma 21.3.	klo 18	ennen pyhitettyjen lahjain liturgia
ti 22.3.	klo 18	ennen pyhitettyjen lahjain liturgia
ke 23.3.	klo 18	yleinen sairaanvoitelu ja ennen pyhitettyjen lahjain liturgia
to 24.3.	klo 18	suuri ehtoopalvelus ja Basileios Suuren liturgia
pe 25.3.	klo 9	suuren perjantain aamupalvelus, 12 kärsimysevankeliumia, KP metr. Ambrosius
	klo 14	ehtoopalvelus ja liturgia, Jumalansynnyttäjän Neitsen Marian ilmestys
	klo 18	suuren lauantain aamupalvelus
la 26.3.	klo 14	suuri ehtoopalvelus ja Basileios Suuren liturgia
	klo 23.30	puoliyöpalvelus
	klo 24	ristisaatto, aamupalvelus ja liturgia, Herran pääsiäinen, Kristuksen ylösnousemus
su 27.3.	klo 15	suuri ehtoopalvelus
ma 28.3.	klo 10	liturgia – lasten pääsiäinen

HUHTIKUU

pe 1.4.	klo 9	liturgia (koululaiset)
la 2.4.	klo 17	vigilia
su 3.4.	klo 10	liturgia
ma 4.4.	klo 18	parastaasi
ti 5.4.	klo 10	vainajien muistoliturgia, Tuomaan tiistai
la 9.4.	klo 17	vigilia
su 10.4.	klo 10	liturgia, vanhusten kirkkopyhä

PALVELUKSET MUUALLA

FORSSA

ev.lut. seurakuntatalo, Kartanonkatu 16

su 13.3.	klo 10	liturgia
su 17.4.	klo 10	liturgia

LOPPI

ev.lut.kappeli

su 3.4.	klo 10	liturgia
---------	--------	----------

SOMERO

ev.lut. seurakuntakeskus

su 29.5.	klo 10	liturgia, ateriatalkoot ja panihida ristillä
----------	--------	--

TOIJALA

ev.lut. seurakuntatalo, Sontulantie 1

su 24.4.	klo 10	liturgia
----------	--------	----------

Kirkkoherranvirasto avoinna ti, ke, pe klo 9.30–12, puh. (03) 616 5228, fax (03) 616 5248, sähköposti: hameenlinna@ort.fi

Kirkkoherra: Markku Aroma puh. (03) 616 5229 (virkaohuone), (03) 612 7166 (koti) sähköposti: mauku@hotmail.com

Kanttori: Leena Honkamäki puh. (03) 618 4254, 040 707 6715, sähköposti: leenahonkamaki@hotmail.com

Muu papisto: pastori Kai Sahlberg puh. (019) 733 911, 0400 107 232

pastori Mikael Sundkvist, puh. (03) 684 6050, 050 350 9356, sähköposti: mikael.sundkvist@joensuu.fi

Kanslisti: Hellevi von Essen

KYYRÖLÄLAISTEN KERHO

Pj. Antonina Sosunov-Perälä,
puh. (03) 612 5850 / 040 721 8436.

Kevätkauden toimintaa:

- su 6.2. klo 12 laskiaisen perinteinen blinitarjoilu seurakuntakodilla. Tarjolla blinejä lisukkeineen, sekä kahvia ja pullaa. Tarjoilusta peritään pieni maksu.
- su 6.3. kirkkokahvit liturgian jälkeen, ja kevätkokous alkaa n. 13.
- su 20.3. palmusunnuntai – tarjolla tattikeittoa seurakuntakodilla.

KÄSITYÖKERHO

Ohjaajat: Anneli Ahtola,
puh. (03) 612 1369 ja
Riitta Rumbin, puh. (03) 617 1041.

Tule mukaan valmistamaan kirkkotekstiilejä - analogipeitteiden valmistus alkanut. Käsiyökerho kokoontuu kuukauden viimeisenä maanantaina klo 15 alkaen seurakuntasalissa seuraavasti: 28.2., 25.4. ja 30.5.

MIESTENKERHO

Vetäjä: Jouni Korhonen,
puh. (03) 617 8877 / 050 345 3136

Miesten toimintapiiri kaipaa rehtiä miesväkeä riveihin. Kerho kokoontuu pääsääntöisesti kuukauden viimeisenä sunnuntaina seurakuntasalissa tai jossain muualla sovitussa kohteessa.

Kevätkauden kokoontumiset:

- su 27.2. klo 15 **isä Markus** alustaa ortodoksisesta paastoperinteestä
- su 3.4. klo 15 kaikille avoin yleisöluento: **Kari M. Räntilä** luennoi Psalmien uudesta käännöksestä, keskustelua ja kahvit
- pe 27.5. klo 18 kevätkauden päätös **Jounin** luona Rengossa (Pyntiöntie 194). Alustus, savusauna ja kevyt ilta-ateria.

SINAPINSIEMENKERHO

Ohjaajat: Britta Hellenurm,
puh. 050 577 0135 ja
Karmen Hellenurm, puh. 050 512 1365

- Kokoontuu parittoman viikon sunnuntaina liturgian aikana klo 9.50-11 lasten kerhohuoneessa, kirkon takan alakerrassa. Kerhopäivät: 6.2., 20.2., 6.3., 20.3., 3.4., 17.4., 15.5. ja 29.5.

ORTODOKSIPIIRI

isä Markus

Kirkkoon liittyneille ja siihen liittyville tarkoitettu valistusilta. Kokoontuu kirkkoherran työhuoneessa / seurakuntasalissa seuraavasti:

- ti 15.2. klo 18.30 (suuressa paastossa joka toinen tiistai)
- ti 1.3. klo 18.30
- ke 6.4. klo 18.30
- ke 20.4. klo 18.30
- ke 4.5. klo 18.30
- ke 18.5. klo 18.30

TIISTAISEURA

Pj. Olga Hietanen, puh. (03) 637 1290 / 050 338 5005

Kokoontuu joka kolmas tiistai pääsääntöisesti seurakuntasalissa seuraavasti:

- su 13.2. kirkkokahvit
- ti 22.2. klo 17 tiistaiseuran vuosikokous, isä Markus
- ti 15.3. klo 17 isä Mikael, suuren viikon raamatuntekstit
- ti 5.4. klo 17 levyraati, Leena
- 26.4. klo 17 Elma Jokinen ja Anneli Ahtola, talkoolaistyöstä luostarissa
- 17.5. klo 17 Anneli Ahtola ja Aili Tamminen, venyttely- ja rentoutumistuokio

VENÄJÄNKIELINEN ORTODOKSIPIIRI

Op. Viktor Maksimovskiy, puh. 050 461 7381, sähköposti:
maksimovskiy@hotmail.com

Kokoontuu kerran kuussa liturgian jälkeen seurakuntasalissa tai kirkkoherranhuoneessa. Käydään läpi ortodoksisen kirkon oppia, perinnettä ja Raamattua. Kevään kokoontumiset liturgian jälkeen n. klo 12: 27.2., 24.4. ja 29.5.

ONL:n VUOSIJUHLAT HELSINGISSÄ

22.-24.4.2005 (pe-su)

Mikäli olet kiinnostunut lähtemään Ortodoksisen Nuorten Liiton järjestämille vuosijuhlille, jotka tänä vuonna pidetään Helsingissä, niin valmistaudu siihen jo "henkisesti". Päivät maksavat sinulle 30 €/ 26 €, ja jos lähtijöitä on tarpeeksi,

niin sinne järjestetään bussikuljetus lisäkustannusta vastaan. Seuraavassa lehdessä aiheesta tarkemmin.

DIAKONIASEURA

Pj. isä Gaius Sahlberg,
puh. (019) 733 911 / 0400 107 232

Diakoniaseura kokoontuu seuraavasti:

- to 24.2. klo 18 iltakerho
- su 27.2. kirkkokahvit ja diakoniaseuran vuosikokous (alkaa klo 12.30)
- to 17.3. klo 18 iltakerho
- su 10.4. kirkkokahvit – vanhusten kirkkopyhä
- to 21.4. klo 18 iltakerho
- to 12.5. klo 18 ehtoopalvelus Ahveniston kirkossa, jonka jälkeen iltapala seurakuntasalissa
- su 29.5. kirkkokahvit

IKONIPIIRI

Op. Pasi-Mikael Huovinen,
puh. 041 576 6143.

Lukukausimaksu 30€.

Piiri kokoontuu seurakuntasalissa perjantai-iltoina: I ryhmä klo 15-18 ja II ryhmä klo 18-21.

Kevätkaudella seuraavasti: 4.2., 18.2., 4.3., 11.3., 1.4., 15.4. ja 29.4.

KIRKKOKUORO

Kanttori Leena Honkamäki,
puh. (03) 6184 254 / 040 707 6715.

Mikäli kirkkolaulu kiinnostaa, niin ota yhteyttä kanttoriin. Uudet laulajat ovat aina tervetulleita!

Harjoitukset pidetään keskiviikkoisin klo 17-19 seurakuntasalissa. Harjoituspäivä on paastokaudella maanantai-iltaisin klo 17-19. Pääsiäisen jälkeen 6.4. alkaen siirrytään keskiviikkoisiin harjoituksiin. Mikäli tulee muutoksia, niin niistä ilmoitetaan perjantain Hämeen Sanomissa seurakuntapalstalla, tai voit katsoa muutokset netistä.

PERHEUUTISIA

Kastetut

Lukas Sundkvist
Aleksi Markus Mikael Aaltonen
Ikuinen muisto
Susanna Kristiina Seppä
Tervetuloa seurakuntaan
Matilda Rintaluoma

VIRPOVITSATALKOOT

Kokoonnumme yhdessä valmistamaan vitsoja perjantaina 18.3. klo 17 alkaen seurakuntasalilla (Matti Alangon katu 11 A).

Ota mukaan omat pajunoksat ja sakset sekä iloista mieltä!

Toivon mukaan palmusunnuntain vigiliassa kirkkomme muistuttaisi valoisaa juhlamerta.

Koristellut pajunoksat kuvaavat täällä Pohjolassa etelän palmupuun oksia ja palava kynttilä uskomme lämpöä ja kirkkautta.

"Virvon, varvon tuoreeks, terveeks,

Jeesuksen Kristuksen

Jeruseleemiin ratsastamisen muistoksi"

MENETYS JA SURUN KOHTAAMINEN

PARASTAASI 4.4.2005 klo 18 (ma)
Ehtoo- ja aamupalvelus edesmenneitä muisteltaessa.

Parastaasin jälkeen iltateen teemana: "Menetyks ja surun kohtaaminen"

Vainajien muistopalvelus toimitetaan kirkossa, jonka jälkeen siirrytään seurakuntasalille iltateelle ja keskustellaan aiheesta: "Menetyks ja surun kohtaaminen".

Oletteko menettäneet lähiomaisen ja tunnette lohduitonta tuskaa, eikä ole ketään, jonka kanssa jakaa tunteuksia? Tulkaa yhteiseen tilaisuuteen hakemaan helpotusta elämänne arkeen. Yritetään yhdessä tukea toisiamme keskustelemalla, kuuntelemalla ja lohduttamalla.

Joululahjoja Pietarin lapsille

Teksti ja kuva: Mikko Junes

Jo kuudetta kertaa vietiin Hämeenlinnasta jouluihoa lastenkoti n:o 6:n lapsille Pietariin. Joulukuun alussa tehdylle avustusmatkalle osallistui 20 henkeä Hämeenlinnasta ja Turun tiistaiseurasta.

Turkulaiset olivat ahkeroineet valmiita joululahjapaketteja 35 lapselle ja paljon muuta tarpeellista. Hämeenlinnasta lähti mm. 50 paria käsin neulottuja lapasia lasten käsiä lämmittämään. Tavaraa vietiin täysi bussillinen.

Lastenkoti n:o 6:ssa on tätä nykyä 55 lasta, joista kolmannes tyttöjä. Lapsimäärä on vähentynyt viime vuodesta, kun on pyritty aiempaa pienempiin lapsiryhmiin.

Huomattava osa lapsista on jo vauvana hylättyjä, ja heidät otetaan lastenkotiin kahden vuoden ikäisenä. Ainoana Pietarissa lastenkoti 6:ssa on myös kaksi kuurojen lasten ryhmää.

Avustustavaraa saatiin lahjoituksina ja lisäksi ostettiin kaikkiaan 273 eurolla, minkä joulukeräys tällä kertaa tuotti. Suurin yksittäinen summa, sata euroa, tuli yksityishenkilöltä seurakunnan ulkopuolelta.

– Lämmin kiitos kaikille lahjoittajille ja talkootyössä ahkeroineille sekä matkaan osallistujille, joita ilman tavaroita ei olisi saatu vietyä, muistuttaa matkan organisaattori **Antonina**

na Sosunov-Perälä. Hämeenlinnan Kenkä-Oscar saa erityiskiitokset monivuotisesta avusta.

Matkalaiset vierailivat mm. Pyhän Ksenia Pietarilaisen hautakapelle-

Antonina Sosunov-Perälä jakaa matkalaisten tuliaisia Pietarin lastenkodin lapsille. Joululahjat odottavat vielä paketeissaan joulun alkamista.

lissa, jossa kuten muissakin Pietarin pyhäköissä vietettiin tuolloin juliaanisen kalenterin mukaista Jumalansyntyttäjän temppeeliin tuomisen juhlaa.

Joululahjat jaettiin lapsille 7. tammikuuta ns. vanhana jouluna. Matkalla syntyikin ajatus tehdä seuraava avustusmatka Pietariin juuri tuolloin, jolloin lapset saivat lahjansa saman tien. ■

Дорогие друзья!

В приходе Хямеенлинны проводятся регулярные встречи, посвященные основам православной христианской веры и жизни. На встречах мы вместе учимся читать и понимать Священное Писание, говорим о личной и церковной молитве, знакомимся с традициями церкви, а также размышляем о путях жизни современного человека, ищущего Бога.

Встречи проводятся на русском языке. Мы приглашаем принять участие в наших беседах всех – и тех, кто уже нашел личный путь к Богу и в Церковь, и тех, кто еще находится перед выбором в своей духовной жизни.

Мы ждем вас приходском зале, расположенном по адресу **Matti Alangon katu, 11**, каждое последнее воскресенье месяца после литургии на церковнославянском языке (литургия совершается в храме свв. Александра Невского и Иоанна Златоуста, **Erottajakatu, 2**).

Ближайшие встречи состоятся 30 января, 27 февраля, 20 марта.
Время начала каждой встречи – 11.30.

По всем вопросам вы можете обращаться к Виктору Максимовскому (т. 050 461 7381; e-mail: maksimovskiy@hotmail.com)

KIITOS

Sydämellinen kiitoksemme kaikille äänestäjillemme. Teemme parhaamme ollaksemme luottamuksenne arvoisia, Herra ohjatkoon tietämme.

Pekka Usvasalo
Antonina Sosunov-Perälä

Armo sielun muuttaa

Isä **Iivo Suvanto** pohtii seuraavassa Jumalan armon, jumalallistumisen ja vanhurskautumisen käsitteitä.

ORTODOKSISEN KIRKON rukoukseen kuuluu oleellisesti anomus ”*Herra, armahda!*” Jumalanpalveluksissa lausuttavien rukoussarjojen – ektenoiden – rukouslauselmien välissä se voidaan laulaa kerran, kolmesti, kaksitoista tai neljäkymmentä kertaa. Toinen perinteinen tapa pyytää Jumalan armoa on Jeesuksen rukous: ”*Herra, Jeesus Kristus Jumalan Poika, armahda minua syntistä!*” Luostariperinteessä Jeesuksen rukous on läsnä niin jumalanpalveluksessa kuin arjessa, tosin luostarissa jumalanpalvelus on osa arkea. Rukous lausutaan kilvoittelutoverin keljan oveen koputettaessa ja ruokailussa ruokaa tarjottaessa. Iltarukouksissa lukija lausuu tuon rukouksen hiljaa mielessään sata kertaa. Ei Jeesuksen rukousta ole rajattu vain luostarikilvoittelijoille, sillä jokaisen kristityn on mahdollista sen avulla toteuttaa apostoli Paavalin kehotusta lakkaamattomaan rukoukseen. Jeesus on opettanut, että rukoiltaessa ei pidä hokea tyhjää eikä olla monisanainen. Eikö toistuva saman rukouksen lausuminen sodi tuota opetusta vastaan? Tuskinpa vaan, sillä suurempaa asiaa emme voi rukoilla kuin osallisuutta Jumalan armoon. Armon pyytäminen ei koskaan ole tyhjää puhetta.

Sanojen ”*Herra, armahda!*” jatkuva toistaminen ei tarkoita sitä, että uskoisimme Jumalan siten kuulevan rukouksemme paremmin. Toistolla me kerromme, että joka hetki, joka ainoa sekunti, me tarvitsemme Jumalan armoa. Jumala kyllä tietää tarpeemme, mutta itse me emme aina ymmärrä tarvitsevämme armoa. Jumala on muuttumaton ja Hän on aina läsnä, niin myös hänen armonsä. Rukouksen toistamisella ei pyritä muuttamaan Jumalaa ihmismielen mukaiseksi vaan ihmistä Jumalan mielen mukaiseksi. Ihmissielu tarvitsee muutosta, ja sen tu-

lee joka hetki ymmärtää tarvitsevansa Jumalan armoa.

Hengellisesti keskeneräisiä

Meillä jokaisella lienee oma käsityksemme armosta. Kun oikeudessa tuomittu armahdetaan, se tarkoittaa, ettei hänen tarvitse kokonaan kärsiä oikeuden määräämää rangaistusta. Erehtyneelle ihmiselle annetaan näin mahdollisuus osoittaa, että hän osaa muuttaa elämänsä. Ehkä sana ”armo” tuo mieleemme ensimmäiseksi tämän oikeuskäytännöstä tutun asian. Myös Jumalan armolla on anteeksiantava ja sovitava puoli. Armon suoma anteeksianto ja sovitus eivät ole välinpitämättömyyttä meidän erehdyksiämme kohtaan vaan meille annettu uusi mahdollisuus, joka meidän tulee käyttää sielumme rakennukseksi. Armo on sielun rakentava muutosvoima, ei silmien sulkemista vääriä valinnoilta.

Rukous ”*Herra, armahda!*” sisältää sielumme kannalta kaiken oleellisen. Läheskään aina emme kuitenkaan ole tyytyväisiä siihen tapaan, jolla Hän meitä armahtaa. Sopii kuitenkin pohdita, onko meidän mieleemme mukaan räätälöity armo armoa lainkaan. Tuolla lyhyellä rukouksella on selkeä tavoite – se, että meistä tulisi armahdettuja. Mutta mistä ja milloin me voimme tietää, milloin tuohon tavoitteeseen on päästy? Milloin ihminen on armahdettu? Milloin voi lakata huutamasta ”*Herra, armahda!*”? Emme koskaan tämän ajallisen elämämme aikana. Selkeä merkki Jumalan armon toiminnasta meissä on se, että entistä kovemmin ja entistä useammin huudamme ”*Herra, armahda!*” Koko elämämme ajan olemme hengellisesti keskeneräisiä, Jumalan armoa ja apua tarvitsevia olentoja.

Vanhurskautuminen

Kristinuskko tuntee käsitteen *vanhurskautuminen*. Me ortodoksit puhumme myös *pyhityksestä*. Ne ovat Jumalan

armon työtä. Eräs selitys vanhurskautumisen käsitteelle on Jumalalle kelpaaminen. Varmasti jokaista Jumalaan uskovaa kiinnostaa, miten voi tulla Jumalalle kelpaavaksi.

Olemme tottuneet tekemään sopimuksia ja asettamaan niihin ehtoja. Mitkä ovat Jumalan meille asettamat kelpoisuusehdot? Apostoli Paavali kirjoittaa, että vanhurskautumme uskon kautta. Mutta eipä ole uskollakaan olemassa ihmisen ymmärtämää mittaria, josta näkisimme, milloin minimiraja on ylitetty. Ei armo osoita meille alarajaa, jonka saavutettuaamme voimme olla itseemme tyytyväisiä. Se osoittaa korkeimman mahdollisen tavoitteen, Jumalan kaltaisuuden. Se näyttää meille tietä hengellisessä kasvussa kohti tuota tavoitetta ja antaa siihen voimaa.

Vapaus hylätä Jumalan armo

Me olemme Jumalan luomia. Tuntuisi oudolta, että rakastava ja armollinen Jumala rakkaudessaan loisi olennon, joka ei kuitenkaan Hänelle kelpaisi. Ydinongelma ei niinkään ole se, että ihminen ei kelpaisi Jumalalle vaan se, että Jumala ei kelpaa ihmiselle. Jumala ei hylkää luotuaan, mutta on antanut hänelle vapauden hylätä Jumalan ja Hänen armonsä.

Armon hylkääminen on pahinta, mitä ihminen voi sielulleen tehdä. Ylpeä katsoo, ettei hän tarvitse armoa. Epätavoivoin puolestaan usko, ettei ole sellaista armoa,

joka voisi häntä auttaa. Niinpä hän kokonaan lakkaa huutamasta ”*Herra, armahda!*”

Vanhurskautumisen sijasta me ortodoksit puhumme mieluummin pyhityksestä. Mikäpä muu tehtävä Pyhälä Hengellä voisi ollakaan kuin pyhittäminen? Mikä ero sitten on vanhurskautumisella ja pyhittymisellä? Vanhurskautumisen käsite kertoo siitä, mistä kaikesta pahasta Jumalan armo vapauttaa, pyhittyminen puolestaan siitä, mihin kaikkeen hyvään se antaa mahdollisuuksia. Yksi asia – kaksi näkökulmaa. ■

Radion ortodoksinen iltahartaus 17.8.2004

Armo on sielun rakentava muutosvoima, ei silmien sulkemista vääriä valinnoilta.

TIMO
RUOTTINEN

Korvakuuloilta

Kirjoittaja on tamperelainen
musiikkituottaja

Arkea ja juhlaa

ORTODOKSINEN Kamarikuoro **Juhani Matsin** johdolla vieraili Tampereella marraskuun alussa. Hienon konsertin lisäksi kuoro osallistui liturgiaan, ja tuntui kuin oma kuorommeikin olisi saanut aivan erityistä lauluntoa. Näin palveluksesta muodostui erityisen juhlava. Tällaisen kauneuden saavuttaminen on käytännöllinenkin kysymys. Laulajien työhygienian kannalta on verraton laatutekijä, kun ei tarvitse olla äänessä koko ajan.

Konsertin käsiohjelmaan siteerattiin ohjeita laulajille: ”Virheitä välttääksenne muistakaa aina laulaa pergamentista.” Nykyaikana tuo muotoilu tuntuu hiukan huvittavalta ja on käytännössä mahdoton. Museot eivät noin vain lainaa eläimen nahkalle kopioituja käsikirjoituksia. Ymmärrämme kuitenkin tarkoituksen: ei tule laulaa hataran muistinsa varassa omiaan, jokin kirjallinen lähde pitää olla. Ohje neuvoo myös: ”Tyyliä täytyy olla – ja ajatusta.”

Minua on aina hiukan harmittanut kuulla radiossa keskitalvella *Hartaissa sävelissä* ylistettävän Jumalanäidin kuolonuneen nukkumista. Kyseinen juhla kun on keskellä elokuuta. Olen tästä muutaman kerran yrittänyt Yleisradion ihmisille varovasti mainita. Mutta kerrankin sain kesän lopulla aiheen kiittää **Marja Vesikaria**, nähdessäni häntä Radiotalon käytävällä. Hänen vastuualuettaan nuo ohjelmat ovat, erilaisten kuoro-ohjelmien ohella. Toimittaja oli valinnut juuri ajankohtaan erinomaisesti sopivat ortodoksilaulut ja laatinut kuuluttajaa varten asianmukaiset juhlaan liittyvät esittelytekstit. Mutta Marja Vesikaripa kiitti ystävällisesti palautteesta ja sanoi niiden kylläkin kuuluvan kesätoimittaja **Tuomas Sidoroffille**, joka oli musiikkivalintojen takana. Vesikarin puolestaan kyllä lupasi vastaisuudessa mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon kirkkovuoden kulkua entistä paremmin.

Median mahtia ei pidä aliarvioida. Olen pari kertaa tehnyt Tampereella noin vuoden mittaisen kanttorin sijaisuuden. Siinä yhteydessä on tullut tehtyä kuoron kanssa radiolle ns. kantanauha muutamasta ortodoksisesta kirkkolaulusta ja itse asiassa yksi levykin. Hauska on ollut kuulla aika monena lauantaia, silloin kun ehtookellot ovat radiossa soineet Tampereen ortodoksisesta kirkosta, toimituksen ehtookellonauhaan liittämä **B. Tsytovitsin Iloitse Juma-**

lanäiti johtamani kuoron laulamana. Radionauhoista on joillekin kuulijoille – ymmärrettävää kyllä – syntynyt sellainen kuva, että olen jatkuvasti puuhaamassa jotakin ortodoksisen kuoromusiikin kanssa. No mikäpä siinä, tosiasiasa se vain on ollut lopulta aika satunnaista.

Aina ei ole helppo tulkita, mitä alussa esillä ollut *pergamentista laulaminen* tarkoittaa. Näkemys, että jokainen nuotti, joka jumalanpalveluksessa lauletaan, pitää olla piispainkokouksen tai vastaavan instanssin hyväksymä, on hiukan liian jäykkä eikä vastaa reaalityodellisuutta. Sävelmien, tekstien, kuvien kuten pyhien ihmistenkään kanonisointi ei tapahdu silmänräpäyksessä. Sellainen on ajallisesti pitkä prosessi. Ensin on elettävä inhimillinen elämä, etsittävä teoksille muoto. Epätäydellisyys on vallitseva olotila. Joskus saattaa, jos hyvin käy, syntyä jotain arkitodellisuuden ylittävää. Siitä on usein vielä pitkä matka muiden ihmisten tajuntaan ja yleisempään hyväksyntään.

Ovatko kaikki Raamatunkaan tekstit kirjaimellisesti otettavia? Tuttu luterilainen pappi opetti yhteiskoulussa meille lapsille sanainspiraatio-oppia: ”Raamattu on pyhä Jumalan kirja, jonka pyhät Jumalan ihmiset ovat kirjoittaneet Pyhän Hengen vaikutuksesta”. Myöhemmin olen eri syistä johtunut pohtimaan, mikä onkaan todellisuus Raamatun eri kirjojen takana. Keille kirjoittajat ovat viestinsä suunnanneet? Mikä on kirjoittajan tarkoitus, kun hän aina ei kerro kaikkea? Tekstiä on selvästi toimitettu, vaikka tuskin 2000 vuotta sitten kustannustoimittajan ammattia oli olemassa.

Äärifundamentalisti ottaa sanainspiraatio-opin tiukasti. Hän ei laula, jos pergamentti puuttuu, katkaisee oikean kätensä, jos se häntä viettelee. Käytännön fundamentalisti taas valitsee tiedostamattoman intuition varassa sopivat irralliset raamatunkohdat mielipiteidensä ainespuiksi.

Ahdas raamattukäsitys on ortodokseille lähtökohteisesti vieras. Kirkko on ymmärtänyt kokoamiensa pyhien tekstien olevan osa traditiota, ja Raamattua tulkitaan sen mukaisesti. Meillä fundamentalismi saattaa näyttäytyä toisin. Ongelmallinen on suhde muutokseen, uudistumiseen. Traditioon sitoutuminen on kuitenkin jotain syvempää kuin vain nostalgista takertumista menneeseen. ■

Äiti igumenia
Marina

Analogin LUOSTARIPALSTALLA kerrotaan kuulumisia Lintulan luostarista. Myös hengellisen elämän kysymykset ja jokapäiväinen kilvoittelu yhteisön keskellä ja Jumalan edessä kuuluvat palstamme aiheisiin.

Suurkaupungin hälinästä Lintulan rauhaan

VANHA VUOSI ON takanapäin traagisine muistoinen. Televisio on tuonut luostariinkin järkyttävät näkymät Aasian maanjäristyksestä tulvineen. Lintula on jostakin syystä ollut konkreettisesti osallisena maailman katastrofeissa. Kun Estonia upposi, se vei mukanaan äiti **Pelagian** veljentyttären miehen. Kun sars-kuume puhkesi Kiinassa, sen ensimmäinen ulkomaalainen uhri oli äiti **Evangelian** veli, jonka tommuja on nyt Lintulan hautausmaalla. Thaimaassa onnettomuudessa oli mukana sisar **Pirjon** veli vaimoineen, mutta he selvisivät siitä. Jumala varjeli.

Olemme taas kysymässä, miksi Jumala sallii tämän tapahtua? Miksi kaikki nämä uhrit? **Antonios Suuri** pohti Jumalan tuomioiden syvyyttä ja kysyi: ”*Miksi toiset kuolevat nuorena, miksi toiset elävät vanhoiksi? Miksi*

toiset ovat rikkaita, miksi toiset köyhiä?” Antonios kuuli silloin äänen sanovan: ”*Antonios, valvo itseäsi. Nämä asiat tapahtuvat Jumalan tuomion mukaan, eikä sinulle ole hyödyksi tietää niistä.*”

Matkoilla Konstantinopolissa

Lintulan sisarilla on hieman vapaata raskaan kesäkauden jälkeen. Itse olin lokakuun lopussa sisar **Leenan** kanssa Istanbulissa lähinnä tutustumassa kirkkomme keskukseseen, Konstantinopolin patriarkaattiin ja kaupungin nähtävyyksiin. Asuimme *Elävöittävän lähteen* luostarissa kaupungissa. Luostari on rakennettu v. 450. Monta kertaa se on tuhottu. Kerran turkkilaiset hävittivät sen ja rakensivat paikalle hautausmaan. Nykyinen kirkko on rakennettu 1834. Vuonna 1955 muslimit sulkiivat luostarin ja pitivät aluetta kaatopaikkana.

Litografia Hagia Sofiasta vuodelta 1852 (Fossati-veljekset, Athens Gennadeios Library).

Luostari avattiin uudelleen v. 1995, ja tällä hetkellä se on kaunis ja hyvin hoidettu. Tempelin vuosijuhla on pääsiäisviikon perjantaina, ja kaikkialla ortodoksisessa maailmassa, siis Lintulasakin, toimitetaan tuona päivänä pieni vedenpyhitys, jonka teksti on otettu siitä jumalanpalveluksesta, jonka **Nikeforos** lähes 600 vuotta sitten on septänyt *Elävöittävän Lähteen* tempelin uudelleenvihkimisen juhlaaksi. Ihmiset hakevat pyhää vettä lähteestä, jossa uisken telee kolme kultakalaakin.

Sananmukaisesti luostari sijaitsee hautausmaan sisällä. Paikalle on haudattu ekumeeniset patriarkat, ja mm. patriarkkojen **Demetrioksen** ja **Athenagoraan** marmorihaudat olivat vain kymmenen metrin päässä ovestamme. Myös piha oli katettu käytöstä poistetuilla hautakivillä, joilla astelimme. Muurit olivat ympärillä, ja ulos portista emme päässeet omia aikojamme. Neljä kukkoa kiekui aamuyöstä iltaan, suihkukoneet nousivat jylisten läheiseltä kentältä, minareeteista kuului huuto, sirkkeli halkoi marmorista kiviveistämällä. Viereisen koulun välituntitauot ilmoitettiin *Für Elisen*, toisen koulun **Beethovenin** *Oodin Ilolle* sävelin. Oli ramadan-kuukausi, ja muslimit olivat syömättä auringonnoususta auringonlaskuun saakka. Paaston päättymisen tiedotti rumpu, joka kuulosti tykinlaukaukselta, ja siitä alkoi kova huuto.

Siinä viikko vierähti. Kävimme tietysti mm. Hagia Sofiassa. Rahanarvoa oli mahdoton tajuta. Pääsylippu esimerkiksi Hagia Sofiaan maksoi 15 miljoonaa liiraa. Olimme viikon ajan miljoonäärejä. Nythän vuoden alusta liiroista on poistettu kuusi nollaa. Kävimme myös Halkin saarella v. 1971 suljetussa teologisessa koulussa, jonka avaimista patriarkaatti kovasti toivoo EU:n ja Yhdysvaltain avulla. Oman sydämelisen patriarkkamme **Bartolomeoksen** tapasimme pari kertaa hänen työhuoneessaan ja myös kirkoissa.

Matka Istanbuliin tuntuu unennäöltä. Osannemmeko tarpeeksi arvostaa oman luostarimme rauhaa ja hiljaisuutta? Kotimaa on aina parasta. Luonto, hiljaiset ihmiset, puhdas ilma.

Igumenia Marina

(Huom! Kannattaa käydä luostarissa, osoite: Balikli, Meryemana Manastiri, Silivirkapu Yolu No 3, Zeytinburnu, Istanbul)

1. Miksi pääsiäistä edeltävällä suurella viikolla toimitetaan ehtoopalveluksia aamuisin ja aamupalveluksia iltaisin?

Suuren perjantain aamupalvelus alkaa todellakin jo torstai-iltana, samoin alkaa suuren lauantain aamupalveluskin jo perjantai-iltana.

Ensiksi aamupalveluksista. Suuren viikon lopun aamupalvelukset eivät ole pelkästään aamupalveluksia, vaan kokoöisiä vigilioita. Niiden toimittaminen on aloitettu jo edellisenä iltana, koska liturgista aiheistoa on niin paljon. Etenkin suuren perjantain aamupalveluksessa, jossa luetaan 12 kärsimysevankeiliumi. Jerusalemissa tämä vaikuttava jumalanpalvelus on aikoinaan aloitettu Jeesuksen kavaltamishetkellä torstai-iltana, sitten siirretty kulkemaan Via Dolorosaa pitkin ja luettu jokaisella kärsimysasemalla evankeliumi. Kun viimeinen evankeliumi on luettu, onkin jo aamu.

Samoin suuren lauantain aamupalvelus alkaa pian Jeesuksen kuoleman ja hautaamisen palveluksen jälkeen. Jeesuksen kuoloinaikaan tiedetään melko tarkasti evankeliumien kertomuksen perusteella (n. klo 15). Myös tämä kokoinen palvelus on aikoinaan kestänyt niin pitkään, että se on päätynyt vasta aamulla. (Meillä Suomen oloissa nämä palvelukset ovat tosin tyyntyneet parituntisiksi!)

Suuren torstain liturgia sekä suuren lauantain liturgia alkavat puolestaan ehtoopalveluksella. Kirkon varhaisemmassa historiassa nämä palvelukset onkin toimitettu iltapäivällä. Seurakuntakäytännössä mainitut liturgiat ovat vähitellen siirtyneet aamupäivään – ehkä senkin vuoksi, että muuten jumalanpalvelusten suma illalla ja iltayöstä kävisi

Kysymyksiä ja vastauksia

Osa 4

ANALOGI jatkaa paljon toivottua Kysymyksiä ja vastauksia –palsta, jossa isä Heikki Honkamäki Tampereelta vastaa usein esitettyihin kysymyksiin. Jatkossa palstalle osoitettavia kysymyksiä voi toimittaa joko suoraan isä Heikille tai toimituksen osoitteeseen.

raskaaksi. Ja toisaalta, suuren torstain aamuna toimitettava liturgia tekee päivästä selkeästi Herran Ehtoollisen asettamisen muistopäivän. "Ehtoopalveluksellinen" luonne on näissä liturgioissa muutenkin ohut, se tulee ilmi lähinnä vain ehtooveisusta.

Kysymyksessä ei siis ole se, että ortodokseilta olisivat menneet "yöt ja päivät sekaisin". Äskes mainitut jumalanpalvelukset ovat kirkkokansan rakastamia, ja niiden ajankohdat ankuroituvat kärsimys historian tahtumiin. Myös niiden alkamisajankohdat ovat painuneet syvälle kirkkovaen mieliin.

2. Voiko kuukautistilassa tulla kirkkoon ja osallistua ehtoolliseen?

Naisen kuukautistilaan liittyvät rajoitukset osallistua jumalanpalve-

luksiin perustuivat Vanhan testamentin puhtaussäädöksiin. Nämä säädökset olivat aikoinaan tarkoituksenmukaisia, sillä hygieniatuotteita ei ollut saatavilla. Kuukautisvuodon aikaan olisi saattanut tahrata istuimia ja muita tiloja, siksi naisten oli tuolloin paras pysyä kotona. Nykyaikana, kun käytettävissä on tampona ja terveysiteitä ymmärrämme, että rituaaliset puhtaussäädökset oli laadittu tuon ajan tilannetta silmällä pitäen.

En usko, että nykypäivänä ainaakaan Suomen kirkossa tätä rajoitusta pidetään opetuksessa kovin voimakkaasti esillä. Muissa paikalliskirkoissa tilanne voi olla toinen. Jos joku haluaa vanhaa perinnettä noudattaen pidättäytyä kuukautistensa aikana ehtoollisesta, ei toki tee siinä mitään väärin. Mikäli asia aiheuttaa omantunnonpulsia, niitä on hyvä ratkoa yhdessä rippisän kanssa.

3. Luetaanko alttarissa kaikki sinne toimitetut esirukouspyynnöt?

Kyllä luetaan. Liturgiaa edeltävässä proskomidissa pappi ottaa muisteluosasia kirkkoleivistä ja asettaa ne ehtoollisleipälautaselle. Samalla hän lukee nimiä muistelukirjoista ja muistelulapuista.

Liturgian lopulla ehtoollisen jakamisen jälkeen pappi pudottaa osaset ehtoollismaljaan sanoen samalla: "Pese, Herra, kalliilla verelläsi, tässä muisteltujen synnit pyhiesi esirukouksien tähden." Piispa Aleksanteri Karpin (k. 1969) sanoo proskomidissa muistelemisesta: "...heidän puolestaan kirkkoleivistä otetut osat asetetaan Karitsan viereen, ja kun ne upotetaan Kristuksen vereen, Herra parantavasti vaikuttaa muisteltavien sieluihin."

Joskus on ihmetelty, miksi muistelulappua ei luettukaan ääneen. Pääsääntöisesti esirukouspyynnöt muistellaan proskomidissa. Jos haluaa, että muistelulappuun kirjoitetut nimet luetaan myös ekteniassa ääneen, siitä on hyvä tehdä merkintä lappuun (esim. "toivotaan muisteltavan ekteniassa").

On myös suositeltavaa, että säännöllistä muistelemista varten hankkii muistelukirjan, jota sitten voi täydentää tarpeen mukaan. Jos muistelukirjan jättää kirkkoon jatkuvaa muistelua varten, se pitäisi pyytää päivitettäväksi ainakin vuosittain.

Muistelulappuun voi kirjoittaa tarpeen mukaan selvennyksen, esim. sairastava, äskennukkunut, matkoilla oleva. Monisanaisten henkilökohtaisten toivotusten ja toivomusten lisääminen ei ole välttämätöntä; Jumala kyllä tietää meidän tarpeemme ja sen, mikä on parhaaksi meille.

Analogi

Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan ortodoksisten seurakuntien yhteinen lehti (per. 2000). Kuudes vuosikerta, painosmäärä 5 000 kpl.

Päätoimittaja: Kari M. Ranttilä
Puh. 040 550 6272

Graafikko: Heikki O. Jokinen,
Puh. 050 5246 007

Julkaisija: Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan ortodoksiset seurakunnat
Toimitus: Rautatiekatu 52 E, 13210 Hämeenlinna

Sähköposti: analogi.toimitus@pp.inet.fi
Tilaaminen ja osoitteenmuutokset:
Tampereen kirkkoherranvirasto,
Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere
Puh. (03) 3141 2700 (ti–pe klo 9–13),
fax (03) 3141 2740

Julkaisuneuvosto:
Kirkkoherra Risto Lintu (pj.), kirkkoherra Markku Aroma (vpj.), kirkkoherra Petri Ratilainen, isä Kai Sahlberg, isä Harri Kahila, Marita Jouhki-Inkinen, Eeva Manni, kanttori Leena Honkamäki ja Johan Nyman
Tilauhinna 15 euroa/vuosi
Lehti ilmestyy 5 kertaa vuodessa

Ilmoitushinnat (sis. alv):
1/1 sivua 400 €, 1/2 sivua 300 €, 1/4 sivua 160 €, 1/8 sivua 80 €, 1/16 sivua 40 €
Ilmoitukset toimituksen osoitteella.
Tilinumero 800018-291602.
ISSN 1458-9257,
Painopaikka: Esa Print, Tampere 2005.

Suuren paaston keräys 2005 Serbiaan

Käsi kädessä aidsia vastaan

Serbian ortodoksisen kirkon aids-juliste.
Pyhät Kosmas ja Damianos tukevat sairaita.

Aidsin leviäminen Euroopassa on nopeinta Balkanilla, Ukrainassa ja Venäjällä. Siksi myös ortodoksinen kirkko on lähtenyt eri puolilla Eurooppaa auttamaan aidsin uhreja. Suomen ortodoksisen kirkon paastokeräyksen kohteena on Serbian ortodoksisen kirkon aids-työ.

Ortaid, Pyhäin Sergein ja Hermanin Veljeskunta (PSHV) ja Ortodoksisen Nuorten Liitto (ONL) järjestävät arkkipiispa Leon siunauksella Suomen seurakunnissa ja luostareissa paastokeräyksen. Keräys alkaa 7. helmikuuta ja päättyy 26. maaliskuuta.

Keräyksen kohteena on Serbian ortodoksisen kirkon työ aidsin uhrien parissa. Kirkon humanitaarisen avun järjestö *Philantropy* toteuttaa Belgradissa hiv-tartunnan saaneille terapiaohjelmaa. Monipuolisen ohjelman tarkoituksena on hoitaa ihmistä kokonaisvaltaisesti sekä ruumiina että sieluna.

Philantropyn palliatiivisen hiv/aids-ohjelman suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvat potilaiden, lääkärien ja psykologien rinnalla myös papit ja teologian opiskelijat. Myös Serbian ortodoksisen kirkon teologinen tiedekunta on mukana työssä.

Как укрепить свою веру

Вера — это драгоценный Божий дар. Вера дает нам правильное мировоззрение, показывает цель в жизни, ободряет нас в трудные минуты, радует сердце, дает силу нашей молитве и открывает нам доступ к бесконечным милостям Божиим.

Но грустное наблюдение: жизнь в довольстве и благополучии рассеивает веру. Забываются благодеяния Божии. Действенная вера отходит, и зарытым оказывается великий Божий талант. И по мере того, как в человеке угасает вера, приходит во все большее расстройство и весь его внутренний строй: теряется ясность мысли и цель жизни, уходит духовная сила, пустота и уныние прочно поселяются в сердце, человек делается раздражительным и всем недовольным. Ведь душа не может жить без веры, как растения не могут существовать без света и влаги. Человек с угасшей верой, каким бы умным и талантливым ни был, нисходит на степень хитрого животного, порой даже хищного.

Чтобы избежать такого *“кораблекрушения в вере”* (1 Тим. 1:19), надо серьезно позаботиться об обновлении своей души. Как? Мы знаем, что все наши способности требуют упражнения: чтобы разум сохранял свою ясность, надо заниматься умственной работой; чтобы пальцы не теряли легкости, надо упражняться на музыкальном инструменте; чтобы тело оставалось гибким, надо заниматься гимнастикой. Если люди тратят столько сил и средств для развития своих физических способностей, то не следует ли нам, христианам, потрудиться над приобретением живого духовного опыта?

Чтобы укрепить веру, надо начать **жить духовно**. Для этого надо, во-первых, регулярно читать Священное Писание, думать о Боге, интересоваться и читать литературу духовного содержания. Потом, надо стараться чувствовать Бога в сосредоточенной, сердечной молитве, а также в причащении Тела и Крови Христовой. Наконец, надо стараться жить не столько для себя, сколько для блага ближних и своей церкви. Кто любит, у того сердце согревается благодатью Духа Святого. Конечно, в христианской жизни не обойтись без борьбы, испытаний и трудностей. Порой может казаться, что весь мир ополчается против верующего. Но важно помнить, что, с Божией помощью, все эти испытания будут содействовать нашему духовному росту.

Будем при этом помнить, что вера не есть только плод наших усилий, но и **дар Святого Духа**. Об этом свидетельствовал и ап. Павел, говоря, что *“Плод Духа — любовь, радость, мир, долготерпение, благость, милосердие, вера”* (Гал. 5:22). Поэтому будем просить у Бога веры, как великого духовного сокровища, помня обещание: *“Просите, и дано будет вам; ищите, и найдете; стучите, и отворят вам”* (Мт. 7:7). Вера же принесет нам душевный мир, радость и предвкушение той завершительной победы над злом, которой утешались апостолы, писавшие: **“Сия есть победа, победившая мир, — вера наша!”** (1 Иоан. 5:4).

*Епископ Александр
(Милеант)*